

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ EKONOMİSİ
VE PLANLANMASI ANABİLİM DALI

T.C VE K.K.T.C ÜNİVERSİTELERİNDE LİSANSÜSTÜ ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN YÖNELİM ALANLARI VE DEVLET KATKILARI

DÖNEM ÖDEVİ

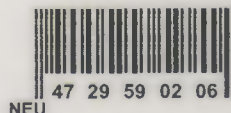
Hazırlayan

Z.Oya ÖZEREM

Danışmanı

Yard.Doç.Dr.Erdal GÜRYAY

Lefkoşa-2003

NEU

ÖNSÖZ

Bir ülkenin kalkınmasının en önemli öğelerinden olan yüksek nitelikli insan gücünün; öğretim üyesi bilim insanı ve araştırmacıların yetiştirilmesi, yüksek öğretim lisansüstü kademesinden beklenmektedir. Yüksek öğretim müfettişi olarak Türkiye ve ülkemizde son yıllarda yüksek lisansa ilginin arttığını gözlemledim.

Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören öğrencileri yönelim alanlarını ve devlet katkılarını belirlemek üzere bu çalışmamı gerçekleştirdim. Araştırmamı gerçekleştirirken, en başta alanında kendine güvenen, başarılı gördüğüm sayın danışmanım İşletme Bölüm Başkanı Yard.Doç.Dr. Erdal GÜRYAY'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca ilerde kitap yazımı konusunda bana örnek bir çalışma deseni oluşturduğu için de teşekkürler. Kaynak kitap konusunda bana yardımcı olan sayın dekanımız, saygıdeğer hocam Doç.Dr.Halil AYTEKİN bey'e sonsuz teşekkürler.

Bu çalışmaya ve devlet katkılarını belirlemeye yönelten Yrd.Doç.Dr.Hüseyin UZUNBOYLU'ya. Türkiye'den bana kaynak kitap gönderen sevgili babam Mehmet S.GÜNDÜZ'e oğlum Erem ÖZEREM'e ve son olarak bana maddi manevi desteğini esirgemeyen sevgili eşim Salih ÖZEREM' teşekkür ederim.

Lefkoşa, Haziran, 2003

Y.D.Ü Eğitim Yönetimi
Denetimi Ekonomisi ve
Planlanması
Yüksek Lisans Ana Bilimdalı
Z.Oya ÖZEREM

ÖZET

I. Bölümde, Lisansüstü öğretimin temelleri üzerinde durulmuştur. Lisansüstü öğretim kavramının tanımı yapılmıştır. Yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık, sanatta yeterlik alanında bilgi verilmiştir.

Lisansüstü öğretimin amaçlarından söz edilerek, Türkiye’de lisansüstü öğretimin kurumsallaşmasını 1923 – 2001 dönemine kadar olan gelişmeler anlatılmıştır. Ayrıca K.K.T.C’de lisansüstü öğretimin kurumsallaşmasından, tüm üniversitelerden ve programlarından söz edilmiştir.

K.K.T.C yüksek öğrenim ve dış ilişkiler dairesi yasasının lisansüstü öğrenimi kapsayan bölümleri alınarak yazılmıştır.

II. Bölümde, T.C üniversitelerinde lisansüstü öğrenci sayısının gelişimi verilmiştir.

III. Bölümde, gerek T.C üniversitelerinde gerekse K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayıları yönelim alanları ve K.K.T.C öğrencilerin yönelim alanları belirtilmiştir.

IV. Bölümde, T.C ve K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin lisansüstü burs miktarları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

V. Bölümde ise bulgular ve öneriler bulunmaktadır.

Son olarak da kaynakçaya yer verilmiştir.

Kısaltmalar

T.C	Türkiye Cumhuriyeti
K.K.T.C	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
M.E.K.B	Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu
LES	Lisansüstü Eğitim Sınavı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
D.A.Ü	Doğu Akdeniz Üniversitesi
Y.D.Ü	Yakın Doğu Üniversitesi
G.A.Ü	Girne Amerikan Üniversitesi
Ü.K.Ü	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
L.A.Ü	Lefke Avrupa Üniversitesi

Grafikler Listesi

Grafik 1	: YDÜ yüksek lisans öğrencilerinin fakültelere göre sayısal Dağılımı	44 52
Tablo 2	Öğretim alanlarına göre lisansüstü öğrenci sayıları	
Grafik 2	: YDÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencilerinin bölümlere göre dağılımları	45 53
Tablo 3	Öğretim alanlarına göre lisansüstü öğrenci oranları (%) (1984 - 1985 / 2000 - 2001)	46
Tablo 4	T.C. Üniversitelerinde ve diğer yüksek öğrenim kurumlarında öğrenim gören lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayıları (1996-97/2002-2003)	47
Tablo 5	T.C. Üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C lisansüstü öğrencilerinde öğrenim alanlarına göre sayıları	48
Tablo 6	Öğretim alanlarına göre K.K.T.C Üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayıları (1996-1997/2002-2003)	49
Tablo 7	K.K.T.C Üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayıları	51
Tablo 8	2002 - 2003 öğrenim yılı T.C. Üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin burs bedelleri	56
Tablo 9	2002 - 2003 öğrenim yılı K.K.T.C Üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin burs bedelleri	57

Tablolar Listesi

Tablo 1	1981 – 2001 yıllarında gelişim	44
Tablo 2	Öğretim alanlarına göre lisansüstü öğrenci sayıları (1984 – 1985 / 2000 – 2001)	45
Tablo 3	Öğretim alanlarına göre lisansüstü öğrenci oranları (%) (1984 – 1985 / 2000 – 2001)	46
Tablo 4	T.C üniversitelerinde ve diğer yüksek öğretim kurumlarında öğrenim gören lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayıları. (1998-99/2002-2003)	47
Tablo 5	T.C. Üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C lisansüstü öğrencilerinin öğretim alanlarına göre sayıları	48
Tablo 6	Öğretim alanlarına göre K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayıları (1998-1999/2002-2003)	49
Tablo 7	K.K.T.C Üniversitelerinde öğretim gören lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayıları	51
Tablo 8	2002 – 2003 öğretim yılı T.C üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin burs bedrosu	56
Tablo 9	2002 – 2003 öğretim yılı K.K.T.C üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin burs bedrosu	57

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
Özet	ii
Kısaltmalar	iii
Grafikler Listesi	iv
Tablolar Listesi	v
İçerik	vi
Giriş	ix
Bölüm I Lisans üstü öğretimin temelleri	1
I.1 Lisans üstü öğretim kavramı	1
I.I.I Yüksek Lisans	2
I.I.2 Doktora	3
I.I.3 Tıpta Uzmanlık	3
I.I.4 Sanatta Yeterlik	4
I.I.5 Lisans Üstü Öğretimin Amaçları	6
I.I.6 Türkiye’de Lisans Üstü Öğretimin Kurumsallaşması	7

I.I.6.1 1923-1959 Dönemi	8
I.I.6.2 1960-1982 Dönemi	8
I.I.6.3 1983-2001 Dönemi	10
I.2 K.K.T.C.'de Lisans üstü öğretimin kurumsallaşması	15
I.3 K.K.T.C. Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi Yasası	37
I.3.I Tefsir, Amaç-Kapsam	37
I.3.2 Burs Miktarı	39
I.3.3 Başarı Durum değerlendirmesi ve Bursların Durdurulması.	40
I.3.4 Tazminat Ödeme	42
BÖLÜM II T.C. Üniversitelerinde Lisans üstü Öğrenci Sayısının gelişimi.	43
II.1 (1981-2001) Yıllarındaki Gelişim	44
II.2 Öğretim Durumlarına Göre Lisans Üstü Öğrenci Sayıları (1984-1985 / 2000-2001)	45
II.2.1 Öğretim Alanlarına Göre Lisans Üstü Öğrenci Oranları (%) (1984-1985 / 2000-2001)	46
BÖLÜM III K.K.T.C. Lisans Üstü Öğrenci Sayısının Gelişimi ve Yönelim Alanları	47

III.1 T.C. Üniversitelerinde Öğrenim Gören Lisans Üstü K.K.T.C. Öğrenci Sayıları (1998-1992/2002-2003)	47
III.2 T.C. Üniversitelerinde Öğrenim Gören K.K.T.C. Lisans Üstü Öğrencilerin Öğretim Alanlarına Göre Sayıları (2002-2003)	48
III.3 K.K.T.C. Üniversitelerinde Öğrenim Gören Lisans Üstü Öğrenci Sayıları ve Yönelim Alanları	49
III.4 K.K.T.C. Üniversitelerinde Öğrenim Gören K.K.T.C. Öğrencilerin Öğretim Alanlarına Dağılımı	51
BÖLÜM IV T.C. ve K.K.T.C. Üniversitelerinde Lisans Üstü Öğrenim Gören K.K.T.C. Öğrencilerinin Burs Miktarı	54
IV.1 Master	54
IV.2 Doktora	54
IV.3 Tıp İhtisas	55
BÖLÜM V Bulgular ve Öneriler	58
V.1 Bulgular	58
V.2 Öneriler	60
KAYNAKÇA	

Giriş

Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. (Ertürk 1972)

Eğitimin amacı bireylerin tutum ve davranışlarında değişiklik yapmaktır. Bireyde oluşturulacak istendik davranışların toplumun , ekonominin ve bireyin beklentilerine uygun olması gerekir. Diğer yandan eğitimin toplumsal , siyasal ve ekonomik olmak üzere üç önemli görevi vardır. (Karakütük 2002)

"Günümüzde eğitime önem verilmesinin nedeni ; bilgi ve teknolojideki patlamadır." Bilgi ve teknolojiye baş döndürücü hızla birlikte meydana gelen gelişme , bunların çok değişik tür ve nitelikte olmasında gerekli kılmalıdır. O halde , devletin görevlerinden birisi de birey ve toplumu hızla değişen bilgi ve teknoloji dünyasına hazırlamaktır. Eğitime yapılan yatırımı ilerde üretime ve kalkınmaya dönüştüğü bilinmektedir. (Korkut 2002)

Hedeflenmekte olan kalkınma hızını gerçekleştirmek için gerekli insan kaynağının yetiştirilmesi görevi eğitime verilmiştir. Bu hedefe , önce ekonomik planlama , sonra insan gücü planlaması ve daha sonra eğitim planlaması yapılarak ulaşılabilir.

İnsan gücü planlaması , belli bir dönemde ekonomik ve toplumsal kalkınmanın zorunlu kıldığı insan kaynaklarının , daha etkili ve verimli bir biçimde kullanılması amacıyla bilimsel yöntemlerle yetiştirtmesi süreci olarak tanımlanabilir. İnsan kaynaklarının planlanması ile eğitim planlanmasını birlikte düşünmek gerekmektedir.

Eğitimin bireye kazandırdığı bilgi, beceri ve tutumun; ekonomide verimliliği yükselttiği, bireyin ve ülkenin gelirini artırdığı araştırmalarda da ortaya konulmuştur.

Türkiye'de 1961 Anayasası ile planlı bir kalkınma politikası izlenmeye başlanmıştır. 1963 yılından beri de Türkiye, Avrupa ülkelerinin gelişmişlik düzeyine ulaşmak ve Avrupa Birliğine üye olmak ^{hedeflenmektedir} istemektedir. Kısaca belirtmek gerekirse, Türkiye kalkınma konusunda kesin kararını vermiştir; çabası bu yöndedir. (Karakütük, 2002)

T.C’de ve K.K.T.C’de planlama uzmanları ve politikacılar ülkenin insan gücü sorunlarını düzenli olarak doğru değerlendirmek durumundadırlar. Bu tür bir değerlendirmeye “insan gücü çözümlemesi” denilmektedir. Bir ülkede insan gücü çözümlemesini genel amaçları başlıca şunlardır.

1. Ekonominin tüm kesimlerinde nitelikli, özellikle yüksek nitelikli insan gücü gereksinmesinin belirlenmesi, insan gücü yetersizliğinin nedenlerinin araştırılması.
2. Niteliksiz insan gücü ve eğitilmiş insan gücü fazlasının belirlenmesi, bu fazlalığın nedenlerinin açıklığa kavuşması.
3. İnsan gücü kaynaklarının geliştirilmesi konusunda ekonominin çeşitli kesimleri itibarıyla büyüme hedeflerinin belirlenmesi. Kalkınma hedefleri doğrultusunda ulusal düzeyde insan gücü eğitimi konusunda kısa, orta ve uzun dönemde gerekli önlemlerin alınması zorunlu görülmektedir. (ÂDEM, 1997)

Çağımız, hızlı değişim ve gelişim çağıdır. Bilgi ve teknoloji hızlı bir biçimde değişerek artmaktadır. Dolayısıyla bireylerin yüksek öğrenimleri sırasında kazanmış oldukları bilgi ve becerilerin, onları yaşamları boyunca başarılı kılmaları olanaksızdır. Bu nedenle eğitimin süresi giderek uzamakta, diğer eğitim düzeyleri yanında okul öncesi eğitimle lisansüstü öğretim yaygınlaşmaktadır. Bu yüzden hemen hemen tüm bilim dallarında lisansüstü öğretim , doktora sonrası eğitim gibi kavramlar ve süreçler uygulanmaya başlanmaktadır.

Bir ülkenin kalkınmasında en önemli kaynak; "entelektüel sermaye", "beşeri sermaye", "ihtisas gücü" gibi kavramlarla anlatılmaya çalışılan beyin gücüdür. Bu yüksek nitelikli insan gücü de , lisansüstü öğretimle yetiştirilir. Günümüzde yüksek nitelikli insan gücüne sahip ülkelerin bilim ve teknolojide de önde oldukları gözlenmektedir.

T.C ve K.K.T.C’de yüksek öğretim kurumları, lisansüstü öğretim konusundaki istekleri karşılamak üzere gerekli planlamayı yapma çabası içerisinde. Üniversitelerdeki lisansüstü öğretim yapan enstitülerin anabilim dallarının yüksek öğretim kurulu tarafından saptanılacağı hükmüne bağlanmıştır. “Y.Ö.K. 1981 tarihinde yürürlüğe giren 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunuyla gözlerini bu dünyaya açmıştır.” (HATİBOĞLU, 2001)

T.C ve K.K.T.C’de lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin yönelim alanlarının ve devlet katkılarının belirlenmesi bir zorunluluk olarak görülmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, T.C. ve K.K.T.C'de Lisansüstü öğrencilerin yönelimlerinin ve devlet katkılarını öğrenmek.

Alt amaçlar:

1. Yıllara göre T.C. ve K.K.T.C'de hangi alanlarda lisansüstü öğrenim gördüklerini araştırmak
2. Bir öğretim yılında T.C. ve K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerine devlet katkılarını belirlemek.

Kapsam: T.C. ve K.K.T.C üniversiteleri (D.A.Ü, Y.D.Ü, U.K.Ü, L.A.Ü, G.A.Ü.)

Yöntem: Bu araştırma genel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Veriler T.C. Ö.S.Y.M. Yüksek Öğretim istatistiklerinden, K.K.T.C.M.E.K.B. Yüksek Öğrenim Dış ilişkiler Dairesinden, K.K.T.C. Üniversitelerinden alınan bilgilerle toplanmıştır. Bilgiler her üniversiteden ayrı ayrı yazı yazılarak istenmiş ve elde edilmiştir. Toplanan veriler tablolar halinde getirilmiştir.

Kısıtlar: T.C ve K.K.T.C'de 1981-2001, 1984-1985 / 2000-2001, 2002-2003 yılından itibaren lisansüstü öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.

BÖLÜM 1 Lisansüstü öğretimin temelleri

I.I Lisansüstü öğretim Kavramı

Lisans üstü öğretim; Lisans derecesi ya da diplomasını almış olanlara ilgi duydukları bir bilim dalında yüksek lisans (bilim uzmanlığı) ya da doktora öğrenimini yaparak uzmanlaşma olanağı sağlamak üzere düzenlenen Eğitim olarak tanımlanabilir. (Karakütük 2002)

Milli Eğitim sistemi çerçevesinde yükseköğretim; öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerinde yetiştiren bir bütünlük içinde düzenlenir.

Yüksek öğretimin Genel Amacı: 2547 sayılı kanunla belirtilmiştir.

Buna göre:

a. Öğrencilerini;

1. Atatürk inkılâpları ve ilkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı,
2. Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan, Türk olmanın şeref ve mutluluğunu duyan,
3. Toplum yararını kişisel çıkarının üstünde tutan, aile ülke ve millet sevgisi ile dolu,
4. Hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı,
5. Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı biçimde gelişmiş,
6. İlgi ve yetenekleri yönünden yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip vatandaşlar olarak yetiştirmek,

b. Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu artırmak amacıyla; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak,

- c. Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktır. (Demirel 2000)

Lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliği, 2547 sayılı kanunun 65'inci maddesi hükmü gereğince Üniversitelerarası Kurul tarafından hazırlanan bu Yönetmelik yüksek öğretim kurumlarında yürütülen lisansüstü eğitimi düzenler. Lisans üstü eğitim, yüksek lisans, Doktora tıpta uzmanlık, Sanat dallarında yapılan sanatta yeterlik programlarından oluşur (Kitapçı 2000)

I.I.I Yüksek Lisans

2547 sayılı Yüksek öğretim yasasında “ Yüksek Lisans (bilim uzmanlığı Yüksek Mühendislik, Yüksek Mimarlık, Master), bir Lisans öğretimine dayalı Eğitim öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir Yüksek öğretim, olarak tanımlanmıştır. (Karakütük 2002).

Yüksek Lisans programına başvurabilmek için adayların bir lisans diplomasına sahip olmaları ve öğrenci seçme ve yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından merkezi olarak yapılan Lisansüstü Eğitime Giriş Sınavından (LES) başvurduğu programın puan türünde 45 standart puandan az olmamak koşuluyla ilgili senatoca belirlenecek LES standart puanına sahip olmaları gerekir. Yüksek Lisans programlarına öğrenci kabulünde, LES puanı yanı sıra gerekirse, Lisans not ortalaması ve mülakat sonucu da değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile başvuru için adayların sağlaması gereken diğer belgeler (referans mektubu, neden yüksek lisans yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar vb) ve hangi düzeyde yabancı dil bilgisi gerektiği ilgili senato tarafından düzenlenen yönetmelikle belirlenir LES puanının % 50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıklı değerlendirilmeye alınacağı, ilgili senato tarafından belirlenir. İlgili Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü, yalnız LES puanı ile öğrenci Kabul edebilir. (Kitapçı 2000)

I.I.2 Doktora

“Lisansa dayalı en az altı veya yüksek lisansa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yüksek öğretimdir.” (Karakütük 2002)

Doktora programına başvurabilmek için adayların bir yüksek lisans diplomasına; hazırlık sınıfları hariç en az 10 yarıyıl süreli tıp, Diş hekimliği ve Veteriner Fakülteleri diplomasına, Eczacılık ve Fen Fakültesi mezunlarının ise yüksek lisans derecesine veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmaları ve lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavından (LES), başvurduğu programın puan türünde 45 standart puandan az olmamak koşuluyla ilgili senatoca belirlenecek LES standart puanına sahip olmaları gerekir. Doktora programlarına öğrenci kabulünde LES puanı yanı sıra gerekirse, lisans ve/veya yüksek lisans not ortalaması ve mülakat sonucunda değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile, başvuru için adayların sağlaması gereken diğer belgeler (referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar vb.) ve hangi düzeyde yabancı dil bilgisi gerektiği, ilgili senato tarafından düzenlenen yönetmelikle belirlenir. LES puanına %50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıkla değerlendirmeye alınacağı, ilgili senato tarafından belirlenir. İlgili Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü, yalnız LES puanı ile de öğrenci Kabul edebilir (Kitapçı 2000)

I.I.3 Tıpta Uzmanlık

“Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve tıp doktorlarına belirli alanlarda özel yetenek veya yetki sağlamayı amaçlayan bir yüksek öğretimdir. (Karakütük 2002)

Temel tıp Bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için Tıp fakültesi mezunlarının lisans diplomasına ve 50 puandan az olmamak koşuluyla ilgili senatoca belirlenecek temel tıp puanına veya Lisans üstü Eğitimi Giriş sınavının (LES) sayısal

kısımından 45 standart puandan az olmamak koşuluyla ilgili senatoca belirlenecek LES standart puanına sahip olmaları gerekir.

Temel tıp puanı, tıpta uzmanlık sınavı'nda (TUS) Temel tıp bilimleri Test-1 bölümünden elde edilen standart puanın 0,7; Klinik Tıp Bilimleri Testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilir. Doktora programlarına öğrenci kabulünde, Temel tıp puanı veya LES puanı yanı sıra gerekirse, lisans ve/veya Yüksek lisans not ortalaması ve mülakat sonucu da değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile, başvuru için adayların sağlaması gereken diğer belgeler (referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar vb.) ve hangi düzeyde yabancı dil bilgisi gerektiği ilgili senato tarafından düzenlenen yönetmelikle belirlenir.

Temel tıp puanının veya LES puanının % 50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıkla değerlendirmeye alınacağı, ilgili senato tarafından belirlenir. İlgili Üniversite, yalnız Temel tıp puanı veya LES puanı ile de öğrenci Kabul edebilir. (Kitapçı 2000)

I.I.4 Sanatta Yeterlik

“Lisansa dayalı en az altı, yüksek lisansa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora düzeyinde Lisans üstü bir yüksek öğretim eş değeridir.” Karakütük 2002).

Sanatta yeterlik çalışmasına başvurabilmek için adayların bir yüksek lisans diplomasına sahip olmaları ve lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı'nın (LES) Sözel kısmından 45 standart puandan az olmamak koşuluyla ilgili senatoca belirlenecek LES standart puanına sahip olmaları gerekir. Sanatta yeterlik programlarına öğrenci kabulünde, LES puanı, yanı sıra gerekirse, lisans ve/veya yüksek lisans not ortalaması ile mülakat/yetenek sınavı/portfolyö incelemesi sonucu da değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile, başvuru için adayların sağlaması gereken diğer belgeler (referans mektubu, neden sanatta yeterlik yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar vb.) ve hangi düzeyde

yabancı dil bilgisi gerektiği ilgili senato tarafından düzenlenen yönetmelikle belirlenir. LES puanının % 50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıkla değerlendirmeye alınacağı, ilgili senato tarafından belirlenir. İlgili Üniversite, yalnız LES puanı ile de öğrenci Kabul edebilir.

Yüksek lisans ve doktora programları ile sanatta yeterlik çalışmasına, hangi lisans ve yüksek lisans programlarından mezun olanların başvurabileceği Üniversitelerarası Kurul Kararı ile belirlenir ancak ilgili senato, belirlenen programlar dışından da öğrenci kabulüne karar verebilir.

Yabancı uyruklu adaylarla yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının lisansüstü programlara kabulüne ilişkin usul ve esaslar, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü senatolarınca belirlenir.

Yüksek öğretim kurumları öğrenci kabul edecekleri lisans üstü programların adlarını, başvuru koşullarını, son başvuru tarihini, istenilen belgeleri ve diğer hususları ilan vererek duyurur. Söz konusu ilan her yarı yıl başında öğrenci almak üzere verilebilir.

Öğretmen yetiştirme alanlarındaki lisans üstü programlara kabul, değerlendirme ve verilecek diplomalara ilişkin usul ve esaslar ile bu programların asgari müşterek dersleri ve uygulamalarına ilişkin esaslar, Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversitelerarası Kurul'un görüşü alınarak, Yüksek öğretim kurulunca belirlenir. (Kitapçı- 2000)

1.1.5 Lisansüstü Öğretimin Amaçları

Lisansüstü öğretim programları ve özellikle doktora programlarının amaçlarını kişilere bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek ve yorum yapma yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırma olarak tanımlanabilir. Ayrıca, kişileri yeni teknolojilere uyum sağlayabilecek bilgi ve beceriye de sahip kılabilmektedir. Doktora öğretimi, evrensel düzeyde bilgi üretebilecek kendi başına bir araştırmayı planlayıp, yürütüp sonuçlandırabilecek düzeye erişmiş, ülke sanayisi ve iş yaşamıyla diğer üniversitelerin gereksinim duyduğu öğretim üyesi, bilim insanlarını ve araştırmacıları yetiştirme amaçlar. Doktora öğrenimi öğrencinin kendi başına bir araştırmayı yürütebilecek bir kapasiteye gelmiş olmasını, gerektiğinde disiplinlerarası takımlarda (ekiplerde) çalışabilme becerisini kazanmış olmasını sağlar. Doktora, ülkenin kalkınmasında lokomotif görevi yapacak yüksek nitelikli insan gücünü (öğretim üyesi, bilim insanı “bilim adamı”), araştırmacı yetiştiren, yüksek öğretimin yüksek lisanstan sonraki kademesidir. Bu kademedeki öğrenim görenlerin bilime yenilik getirme, ülke için özgün (orijinal) araştırmalar yapması beklenmektedir. Doktora öğrenimini tamamlayanların da öğretim üyesi, bilim insanı ya da araştırmacı olmaları sözkonusudur. Doktora programı mezunları, yüksek öğretim kurumlarında öğretim görevi üstlenebilirler, bu arada bilimsel çalışmaları da sürdürebilirler. Ya da kamu/özel kuruluşlarda bilimsel çalışma ya da araştırma görevleri yapabilirler. Doktorasını tamamlamış olan bir kişinin, öğretim üyesi, bilim insanı, araştırmacı işlevlerini yapabilecek yeterlikte olduğu düşünülür ya da en azından öyle varsayılır. Bugün doktora öğrenimini bitirenlere doctor unvanı verilmektedir. Bu unvan öğretim üyeleğinin temelini oluşturmaktadır. “Doctor” unvanı tarih boyunca, çeşitli anlamlarda kullanılmıştır. Latince’den türeyen ve “hoca” anlamına gelen bu sözcük, ortaçağda kilisenin önde gelen din adamlarına verilen bir unvan idi. Avrupa’da 12.-13. yüzyıllarda ilk üniversitelerin açılmasından sonra bu kurumlarda ders verme yetkisi olanlara da “doctor” denilmeye başlanmıştır. Ancak o dönemlerde böyle bir payeye sahip olabilmek için bugün olduğu gibi herhangi bir sınavdan geçmek söz konusu değildi. Onsekizinci yüzyılın ortalarından sonra ders verme yetkisi ve doctor unvanı birbirlerinden ayrılmış ve bu unvanı alabilmek bazı koşullara bağlanmıştır

Batı üniversitelerinde doctor unvanı adayın Latince bir kavram olan ve doktora tezi anlamına gelen “inauguraldissertation”unun Kabul edilmesinden ve sözlü bir sınavın geçirilmesinden sonra verilir. Doktora tezi genel olarak özgün (orijinal) bir bilimsel araştırmanın sonuçlarını kapsar. Bu unvan bazı Batı üniversitelerinde adaya törenle verilir ve aday, unvanın kendisine yüklediği görevleri yerine getireceğine yemin eder. Batının birçok üniversitesinde ve bir süreden beri ülkemizde, öğretim üyesi olabilmek için doktora yapmış olmak gereklidir.

I.I.6 Türkiyede Lisansüstü Öğretimin Kurumsallaşması

Lisansüstü öğretimin gelişmesini sağlayan ve bugün yüksek öğretimin önemli bir kademesi durumuna getiren başlıca etkenler şunlardır:

1. Araştırma etkinliklerinin üniversitenin işlevleri arasına girmesi,
2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin çok hızlı biçimde gelişmesi ve bunda üniversitenin önemli bir rol oynaması,
3. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bilgi birikimi ve buluşların, yeni uzmanlık alanlarının ortaya çıkmasına yol açması.
4. Ülkelerin kalkınmasında yüksek nitelikli insangücüne (öğretim üyesi, bilim insanı ve araştırmacı) daha fazla gerek duyulması,
5. İlköğretim süresinin uzaması ve çağ nüfusuna yaygınlaşması, ilköğretimden sonraki eğitim düzeylerindeki okullaşma oranlarının artmasının bir üst düzeye olan eğitim istemini artması, dolayısıyla yüksek öğretimdeki okullaşma oranının artması da öğretim üyesine olan gereksinimi artırması,
6. Bilgi birikimi ve teknolojik gelişmelerin hızlı gerçekleşmesi nedeniyle yüksek öğretimde kazanılan yeterliklerin mezun olduktan sonra yeterli olmaması ve mezun olduktan sonra da eğitimi gerekli kılması.
7. İşverenlerin diplomaya ücret ödemesi, lisansüstü öğrenim görmüş kişilerin piyasada aranmasına yol açması.

Her ülkenin sorunları, eğitim sistemi ile eğitim sisteminde beklentileri farklıdır. Bu nedenle lisansüstü öğretim uygulamaları ve lisansüstü öğretimin gelişimi, ülkelere göre değişmektedir.

Türkiye'de Lisanüstü öğretimin gelişimi başlıca 3 dönemde incelenebilir. Bunlar ; 1923-1955, 1960-1982, 1983-2001'dir.

I.I.6.1 1923-1955 Dönemi

Bu dönemde 1416 sayılı yasa ile lisans ve doktora yaptırmak üzere 1929 yılından başlayarak yurt dışına öğrenci gönderilmeye başlanmıştır. Büyük olasılıkla bu yasadan önce de yurt dışına öğrenci gönderilmekteydi. Bu yasa günümüzde de yürürlüktedir.

1933 üniversite reformundan sonra 11.10.1934 tarihinde kabul edilen İstanbul Üniversitesi Talimatnamesine göre ; "İki lisans bir doktora eş sayılır" hükmü getirilmiştir. Bu ilginç bir yasa maddesidir. İki lisans yapmış olan bir kişi lisansüstü öğretimden doktor ünvanı almış sayılmaktadır. 1946 tarih ve 4936 Sayılı Üniversiteler Yasasının benzeri olan 7334 Sayılı Akademiler Yasasının çıkarılmasıyla Akademikler yasal olarak üniversitelerin düzeyine ulaşmış , üniversiteler gibi özerklik kazanmış , lisans ve lisansüstü öğretim ve araştırma tekniklerine başlamıştır. Yüksek lisans (master) derecesi bu dönemde pek bilinmemektedir. Lisansüstü öğrenimlerini tamamlayanlara doktora derecesi verilmektedir.

I.I.6.2 1960 – 1982 Dönemi

1982 öncesindeki dönemde her fakülte ya da akademide hangi tarihte yüksek lisans ve doktora çalışmasına başlandığını, lisansüstü öğretime kayıtlı ve diploma alanların sayısını gösteren yayınlanmış bir araştırma saptanamamıştır.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda öngörülen hedefler doğrultusunda 17.07.1963'te kabul edilen 278 sayılı Yasa ile kurulmuştur. TÜBİTAK'IN AMACI, Türkiye'de müspet bilimlerin alanında temel ve uygulamalı araştırmaları geliştirmek, özendirmek, düzenlemek ve eşgüdümü (koordinasyonu)sağlamaktır. Böylece bilim adamı ve araştırmacıların yetiştirilmesi amacıyla yurtiçi ve yurtdışı doktora burs programları desteklenmektedir.

05-15.02.1962 tarihlerinde toplanan Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda, bir Eğitim Bilimleri Yüksek Enstitüsü kurulması uygun görülmüştür. Bu Enstitü'nün amaçlarından bazıları, eğitim sorunları üzerinde bilimsel araştırmalar yapmak, araştırmacılar yetiştirmek, yöneticilik ve rehberlik gibi Milli Eğitimin özel hizmetleri için yüksek nitelikte uzmanlar yetiştirmektir. Dört yıl süreli olması düşünülen “Enstitünün diploması üzerine daha üstün uzmanlık diplomaları da verilebilmelidir” denilerek, eğitim bilimleri alanında lisans üstü öğretimin gerekliliği belirtilmiştir. Şurada öngörülen Enstitü kurulamamış, ancak 31.03.1964 tarihinde Ankara Üniversitesi'ne bağlı bir 8 ilköğretim (Bilimleri) Fakültesi kurulmuştur. Bu Fakültenin görevlerinden birisi “ Memleketimizde eğitim problemlerinin bilimsel seviyede araştırılması ve bu alanda Türk Milli Eğitim Politikasına yardımcı olunması”dır. İlk mezununu 1969 yılında veren, Fakülte, eğitim bilimleri alanında lisansüstü programların uygulanmasında da öncü bir kuruluş özelliğini taşımaktadır.

23.7.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nda kamu kuruluşlarının belirli sınıflardaki memurluklar aeleman yetiştirmek amacıyla;

- a. Kendilerinin meslek öğretim ve eğitim yapabileceklerini,
- b. Yurtiçindeki öğretim kurumlarında öğrenci okutabileceklerini ve uzmanlık (ihtisas) yaptırabileceklerini,
- c. Yabancı ülkelerde öğrenci okutabileceklerini ve uzmanlık (ihtisas) yaptırabileceklerini belirtmektedir (Madde 221).

657 Sayılı Devlet Memurları Yasası'na dayanılarak çıkarılan 02.07.1983 tarih ve 18095 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yurtiçinde Mecburi Hizmet Karşılığı Öğrenci Okutma ve İhtisas Yaptırma Hakkında Yönetmelik gereğince kamu kuruluşları, “ görevlerinin gerektirdiği nitelik ve incelikte personel sağlayamama durumunda kendi hesaplarına ihtiyaç duyulan dallarda öğretim yapan orta dereceli meslek okullarında öğretim yapılan hizmet öncesi kurumlarda veya yüksek öğretim kurumlarında öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilir”. (Madde 6). İhtisas ise, “ tıpta uzmanlık hariç yüksek lisans ve doktora” ifade etmektedir. Bu yönetmeliğe göre , yüksek lisans ve doktora yaptırılmasında 31 yaşını geçmemiş olmak koşulu aranmaktadır (Madde 11).

1960-1980 döneminde lisansüstü öğretim, ağırlıklı olarak fakültelerde verilmekle birlikte, yalnız lisansüstü öğretim yapacak olan fakülte / yüksek okulların da örgütlendiği gözlenmektedir. Bunlar ;

- Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Diploma Sonrası Yüksekokulu,
- O.D.T.Ü. Lisansüstü Eğitim Fakültesi ,
- Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Fakültesi ,
- Çukurova Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Yüksekokulu'dur.

Bu kurumlar yalnız lisansüstü öğretim yapmak amacıyla kurulmuşlardır. 28.03.1983 tarihli ve 2809 sayılı yasa ile kaldırılmıştır. 1973 yılında yüksek lisansta bir kademe olarak sisteme girmiştir. 26,06,1981 tarihinde toplanan Onuncu Milli Eğitim Şurasında; Bakanlığın, lisansüstü öğretim konusundaki gereksinimlerinin üniversitelerce karşılanması gerektiği vurgulanmıştır.

I.I.6.3 1983-2001 Dönemi

04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasasına göre yüksek öğretim kademeleri ;

- Ön Lisans
- Lisans
- Yüksek Lisans ve

Doktora'dır. Yasa lisans üstü öğretiminin "yüksek lisans , doktora , tıpta uzmanlık ve sanata yeterlik eğitimi kapsamış olduğunu belirtmektedir) Özetle, 1950'li yıllara kadar Türkiye'de uygulanan yüksek öğretim kademeleri lisans ve doktora'dır. Lisansüstü öğretim kademesi, doktora ve tıpta doktora'dır. Bu dönemde, yüksek lisans derecesi pek bilinmemektedir. 1973 yılında yüksek lisans da bir kademe olarak sisteme girmiştir. Böylece lisansüstü öğretimin yüksek lisans ve doktora olmak üzere iki basamağı olmuştur.

1. 1981 yılına gelinceye kadar lisansüstü öğretim usta-çırak ilişkisine dayalı bir biçimde ve yalnız üniversitenin asistanlarına verilmiştir. 1973 yılına kadar, yüksek öğretimin kademeleri lisans ve doktora iken, 1973 yılında yükseköğretimde yüksek lisans kademesi de kurumsallaşmıştır.

2. 1981 yılından sonra lisansüstü öğretimin iki kademesi yüksek lisans ve doktora olmuştur. Lisansüstü öğretim ise kendi içinde yüksek lisans, doktora, olarak ikiye ayrılmaktadır. Doktora da, doktora tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlik öğretimini kapsamaktadır. Doktoradan sonra da, giderek doktora sonrası eğitim uygulamaları gündeme gelmeye başlamıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'nın 50. maddesi lisansüstü öğretimin usul ve koşullarını düzenlemiştir. Bu yasa ile lisans üstü eğitim-öğretim yapma yetkisi enstitülere verilmiştir. Buna göre enstitü, üniversitede ve fakültelerde birden fazla bilim dalında lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapanyükseköğretim kurumu olarak tanımlanmıştır (Madde 3) .Yasa fakültelerde de enstitü kurulabilmesini, dolayısıyla fakültelerde lisanÜstü eğitim öğretim yapılabilmesini Kabul etmekte ise de uygulama bu yönde Gelişmemiştir. Yükseköğretim Yasası ile kurulmuş olan lisansüstü öğretim Enstitüleri ile ilgili olarak 1983 Yılı Programında şu açıklamalar yer almaktadır.

Üniversitelere bağlı olarak kurulan enstitüler üç türdür. Bunlardan bir türü sadece Özel olarak seçilmiş dallardaki araştırmalarla; bir türü ağırlık kazanmakta olan. Bazı ilim dallarıyla ilgili gücün her üniversiteye yayılarak kaynakların israfı yerine, bu üniversitede yoğunlaşmasını hedef alan enstitüler; bir türü ise sosyal, tıp ve . Fen dallarında lisansüstü eğitimi düzenleyici fonksiyon görececek enstitülerdir. İlk İki tür enstitüde araştırma yanında aynı zamanda eğitim faaliyeti de yapabilecek. Ancak, lisansüstü enstitülerinde böyle bir uygulama olmayacaktır. Bu tür Enstitülerin binaları, öğretim kadroları bulunmayacak; mevcut fakültelerin öğretim, üyeleri ile lisansüstü öğrencilerinin öğretim programlarının yapılması, öğrenciye Uygun seçmeli derslerin seçilmesinde yardımcı olunması, öğrencinin izlenmesi, Fakülteler ve aynı dalda görev yapan diğer üniversitelerin enstitüleri ile Koordinasyonun yapılması işlerini yürüteceklerdir.2547 sayılı Yükseköğretim Yasası uyarınca hazırlanan “ Lisans Üstü Öğretim Yönetmeliği”, lisansüstü eğitimi düzenlenmiştir.. Bunun ardından yürürlüğe giren Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği de enstitüler ve organlarını belirtmiştir. Enstitülerin eğitim, öğretim, işletme ve örgütlenmelerinde beraberliği ve uygulamalar arasındaki birliği

sağlamak amacıyla lisansüstü Eğitim Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliği yürürlüğe konulmuştur. Bu yönetmelik, rektörlüklere ve dekanlıklara bağlı tüm araştırma ve eğitim-öğretim enstitülerinin işleyiş ve örgütlenmesini belirlemektedir. Aynı yönetmeliğe göre, lisans öğretimi yapmakta olan bir program ya da anabilim dalının aynı zamanda lisansüstü öğretime başlayabilmesi, rektörün önerisi, üzerine, Yükseköğretim Kurulu kararlarına dayanılarak enstitülere bağlı ilgili enstitü ana-bilim veya anasanat dalının kurulması ile olanaklıdır. Bu amaçla üniversitelerdeki Lisansüstü öğretim yapan enstitülerin anabilim dallarının YÖK tarafından saptanacağı hükme bağlanmıştır (Madde 4).

Söz konusu yönetmeliğe göre enstitü türleri ile kapsadıkları anabilim ve ana sanat dalları şöyledir:

- a. Fen Bilimleri Enstitüsü: Bir üniversitenin Fen, Mühendislik, Mimarlık, Ziraat ve Orman Fakültelerinin bölümleri ile Fen-Edebiyat Fakültelerinin Fen Eğitimi ve Müzik Eğitimi bölümleri, Teknik Eğitim Fakültelerinin bölümlerinden oluşur.
- b. Sosyal Bilimler Enstitüsü: Bir üniversitenin Edebiyat, İktisat, İşletme, İktisadi ve İdari Bilimler, Siyasal Bilimler, Hukuk, İlahiyat, Eğitim Bilimleri ve Güzel Sanatlar Fakültelerinin bölümleri ile Eğitim Fakültelerinin Fen Eğitimi ve Müzik Eğitimi bölümleri dışında kalan bölümlerinden oluşur.
- c. Sağlık Bilimleri Enstitüsü: O üniversitedeki Tıp, Dişhekimliği, Eczacılık, Veteriner Fakültelerinde bilim doktorası yapan anabilim dallarından oluşur. Bu enstitülerde, fakültenin bölüm başkanları aynı zamanda başkan oldukları bölümle aynı adı taşıyan enstitü anabilim dalının da başkanıdır.
- d. Yukarıdaki enstitülerde bir fakülte bölüm veya anabilim dalından değişik bir ad taşıyan disiplinlerarası bir enstitü anabilim dalı kurulabilir.
- e. Fen, Sosyal ve Sağlık Bilimleri Enstitüleri dışında kalan, rektörlüklere bağlı Enstitülerin enstitü ana bilim ve enstitü anasanat dalları, bu enstitülerin özellikleri dikkate alınarak, YÖK tarafından saptanır..

f. Bu enstitülere beş Eğitim Bilimleri Enstitüsü eklenmiştir. Bu enstitüler Ankara, Dokuz Eylül, Gazi, Marmara ve Anadolu Üniversitelerinde bulunmaktadır. 3837 sayılı yasa ile 2809 sayılı Yasa'da değişiklik yapılmasıyla, Yasanın çıktığı dönemde eğitim bilimleri alanında lisansüstü öğrenim görenlerin işlemleri o zamana

kadar Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılmakta iken, Eğitim Bilimleri Enstitüleri kurulduktan sonra bu enstitülere devredilmeye başlandı. Ancak dört Eğitim Bilimleri Enstitüsünden üçünün Örgütlenmesini tamamlayamaması nedeniyle, bu uygulamaya ara verildi. 1993 yılından sonra bu kez beş Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün bu hizmeti vermesi için çalışmalara başlanmıştır.

1998-1999 öğretim yılında eğitim bilimleri alanında lisansüstü öğrenim gören öğrenciler yeniden Sosyal Bilimler Enstitülerinden Eğitim Bilimleri Enstitülerine devredilmiştir. Bu iki açıdan uygun olmayan bir uygulamadır. Birincisi, Eğitim Bilimlerinin, Sosyal Bilimlerden ayrılması sosyal bilimlerin bütünlüğü açısından uygun görünmemektedir. İkincisi Sosyal Bilimlere bağlı iletişim, Hukuk , Siyasal, İlahiyat alanlarında da yeni enstitülerin kurulmasını gerekecektir? Bazı yazarlar, her üniversitede yalnız bir lisans üstü öğretim fakültesi ya da enstitüsü kurulmasının bilimsel çalışmalardaki ve öğretimdeki bütünlüğü sağlayacağını belirtmektedir. Bu çerçevede, Eğitim Bilimleri Enstitülerinin kurulması değil, bir üniversitedeki tüm lisansüstü öğretim enstitülerinin birleştirilmesinin tartışılması gerekmektedir. Ayrıca, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'ne göre, üniversiteler, lisansüstü eğitim-öğretim enstitü anabilim dalı kurulmamış dallarında, eleman yetiştirmek üzere bu alanlarda öğretim yapan üniversitelere öğrenci gönderebilirler (Made 13).

Diğer yandan 1983 yılında çıkarılan Bir Üniversite adına bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmeliğin amacı, gelişmekte olan üniversitelere gelişmiş üniversitelerin olanaklarından yararlanılarak öğretim elemanı yetiştirilmesini sağlamaktır.

2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'nın 50.Madesi lisansüstü öğretimin usul ve koşullarını belirtmiştir. Buna göre:

- a. Lisans düzeyinde öğrenim gördükten sonra, doktora ya da tıpta uzmanlık öğrenimi yapmak isteyenler, yükseköğretim kurumlarınca usulüne göre açılacak sınavla ve Üniversitelerarası Kurulca tespit edilecek esaslara göre açılacak sınavla seçilirler.
- b. Yükseköğretim Kurumları, lisansüstü öğretim konusundaki istekleri karşılamak üzere gerekli planlamayı yapar ve önlemleri alır.

- c. “ Lisansüstü öğretim yapan öğrencilerden harç alınmaz” biçimindeki bu fıkra, 01.08.1996 tarih ve 4160 Sayılı Yasa’nın 5. Maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.
- d. Lisansüstü öğretim yapan öğrenciler, kendilerine tahsis edilebilecek burslardan yararlanabilecekleri gibi , her defasında bir yıl için olmak üzere öğretim yardımcılığı kadrolarından birine de atanabilirler.
- e. Tıpta uzmanlık öğrenimi yapanlara verilecek aylık veya ödeneklerin tespitinde, aynı durumda bulunan Sağlık Bakanlığı’ndaki personelin aylık ve ödenekleri gözönünde tutulur.

Diğer yandan 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Yasa’yla 1983 yılında üniversitelerde 25 ayrı alanda kurulan enstitülerin sayısı 104’tür. Bu sayı 1997-1998 öğretim yılında 157’ye yükselmiştir. 2000-2001 öğretim yılında da 212’si devlet, 39’u vakıf üniversitelerinde olmak üzere 251 enstitü vardır.

Bu dönemde uygulanan kalkınma planlarında da, bir sistem bütünlüğü içinde de ele Alınmammakla birlikte özellikle öğretim üyesi yetiştirmek ve araştırma konusu üzerinde durulduğu, daha çok yurtdışında lisansüstü öğrenim görmüş kişiler yetiştirilmesi konusunda sayısal hedeflere yer verildiği gözlenmektedir. Türkiye’de 1980 yılından sonra lisansüstü öğretimin yasalar ve yönetmeliklerle düzenlenmesi, bu konuda kalkınma planlarında da hedefler konulması, kurumsallaşmasında önemli noktalardır. (Karakütük 2001).

1980 yılı itibarıyla Türkiye’deki üniversiteler

1. İktisadi ve El Sanatları Fakültesi
2. Mühendislik Fakültesi
3. Bilgisayar ve Elektronik Yüksek Okulu
4. Fen ve Mühendislik Fakültesi
5. Tıp ve Eczacılık Fakültesi
6. Mimarlık Fakültesi
7. Ziraat Fakültesi
8. İktisadi Fakültesi

1.2 K.K.T.C’de Lisansüstü Öğretimin Kurumsallaşması

K.K.T.C’de ilk kurulan üniversite Doğu Akdeniz Üniversitesidir. DAÜ, Gazimağusada, 1979 yılında “Yüksek Teknoloji Enstitüsü” olarak 105 öğrenciyle eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Kuzey Kıbrıs’ın o dönemde ihtiyaç duyduğu teknisyen ve ara elemanları yetiştirmek amacı ile kurulan üniversite üç yıllık bir eğitim sonucunda Teknisyenlik Diploması vermektedir.

1982-83 öğretim yılında inşaat, elektrik ve Makine Mühendisliği bölümlerinde ilk kez dört yıllık programların açılmasıyla gelişmesini sürdüren DAÜ, 1986 yılında K.K.T.C Meclisi’nin kabul ettiği yasa ile bir devlet üniversitesine dönüştürülmüştür. Aynı yıl Mühendislik ve Fen-Edebiyat Fakültelerine ek olarak açılan İşletme ve Ekonomi Fakültesi de eğitim vermeye başlamıştır. YÖK tarafından tanınan, yasa ile kurulmuş bir üniversiteye dönüştürülmesinin ardından DAÜ gelişmesini hızlandırarak, 97-98 Akademik Yılında İletişim ve Tıp Fakültelerinin, 99-00 Akademik Yılında da Eğitim Fakültesi’nin açılmasıyla Fakülte sayısı 8’e yükselmiştir.

DAÜ’de ayrıca Turizm Otelcilik Yüksekokulu, Yabancı Diller Okulu ile Bilgisayar Teknoloji Yüksekokulu olmak üzere üç de okul bulunmaktadır.

DAÜ; bir yanda Kreşi, İlkokulu ve Koleji, diğer yanda ise lisans, yüksek lisans ve doktora dereceleri veren üniversite kısmı ile bilgi çağının gerektirdiği örgütlemeye kavuşmuş bulunmaktadır. Okul öncesi eğitimden profesörlüğe ilkesini hayata geçirmiş bir eğitim kurumudur.

1988 yılı itibari ile DAÜ programları

1. İşletme ve Ekonomi Fakültesi
2. Mühendislik Fakültesi
3. Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu
4. Fen ve Edebiyat Fakültesi
5. Turizm ve Konaklama Yüksek Okulu
6. Mimarlık Fakültesi
7. İletişim Fakültesi
8. Eğitim Fakültesi

2003 yılı itibarı ile DAÜ programları

1. İşletme ve Ekonomi Fakültesi
 - a. İşletme
 - b. Ekonomi
 - c. Uluslararası İlişkiler
 - d. Bankacılık ve Finans
 - e. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
2. Mühendislik Fakültesi
 - a. Elektrik ve Elektronik Mühendisliği
 - b. İnşaat Mühendisliği
 - c. Bilgisayar Mühendisliği
 - d. Endüstri Mühendisliği
3. Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu
 - a. İnşaat Teknolojisi(3)
 - b. Bilgisayar Programcılığı(2)
 - c. Elektrik ve Elektronik Teknolojisi
 - d. İnşaat Teknolojisi
 - e. Bilgisayar – Enformatik
 - f. Büro Yönetimi
 - g. Bilgisayar Destekli Teknik Çizim
 - h. Bilgisayar Destekli Muhasebe
 - i. Elektrik ve Elektronik Teknolojisi (3)
 - j. İnternet ile Pazarlama
 - k. Bilgisayar Yönetimi (uzaktan eğitim)
4. Fen ve Edebiyat Fakültesi
 - a. Enformatik Sistemleri
 - b. Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar
 - c. Fizik
 - d. Kimya
 - e. İngiliz Dili ve Edebiyatı

- f. Tarih
- g. Arkeoloji ve Sanat Tarihi
- h. Matematik ve Bilgisayar Öğretmenliği
- i. Türk Dili ve Edebiyatı
- j. Müzik

5. Turizm ve Konaklama Yüksek Okulu

- a. Turizm ve Otelcilik (2)
- b. Turizm ve Otel İşletmeciliği (4)
- c. Re Kreasyon (4)

6. Hukuk Fakültesi

- a. Hukuk

7. Mimarlık

- a. Mimarlık
- b. İç Mimarlık

8. İletişim Fakültesi

- a. İletişim
- b. Radyo-Tv-Sinema
- c. Gazetecilik
- d. Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

9. Tıp Fakültesi

- a. Tıp

2002-03 Öğretim Yılı Güz Dönemi Master Programı

- 1. İşletme ve Ekonomi Fakültesi
 - a. İşletme

- b. Ekonomi
- c. Uluslararası İlişkiler
- d. Bankacılık ve Finans
- e. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

2. Mühendislik Fakültesi

- a. Elektrik ve Elektronik Mühendisliği
- b. İnşaat Mühendisliği
- c. Makine Mühendisliği
- d. Bilgisayar Mühendisliği
- e. Endüstri Mühendisliği

3. Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu

- a. İnşaat Teknolojisi (3)
- b. Bilgisayar Programcılığı (2)
- c. Elektrik ve Elektronik Teknolojisi (2)
- d. İnşaat Teknolojisi (2)
- e. Bilgisayar Enformatik
- f. Büro Yönetimi
- g. Bilgisayar Destekli Teknik Çizim
- h. Bilgisayar Destekli Muhasebe
- i. Elektrik Elektronik Teknolojisi (3)
- j. İnternetle Pazarlama
- k. Bilgi Yönetimi

4. Fen ve Edebiyat Fakültesi

- a. Enformatik Sistemleri
- b. Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar
- c. Fizik
- d. Kimya
- e. İngiliz Dili ve Edebiyatı
- f. Tarih

- g. Arkeoloji ve Sanat Tarihi
- h. Matematik ve Bilgisayar Öğretmenliği
- i. Türk Dili ve Edebiyatı
- j. Müzik

5. Turizm Otelcilik Yüksek Okulu

- a. Turizm ve Otelcilik (2)
- b. Turizm ve Otel İşletmeciliği (4)
- c. Re Kreasyon

6. Hukuk Fakültesi

- a. Hukuk

7. Mimarlık Fakültesi

- a. Mimarlık
- b. İç Mimarlık

9. İletişim Fakültesi

- a. İletişim
- b. Radyo Tv. ve Sinema
- c. Gazetecilik
- d. Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

10. Tıp Fakültesi

- a. Tıp

11. Eğitim Fakültesi

- a. İngiliz Dili Eğitimi
- b. Psikolojik Danışma ve Rehabilitasyon
- c. Türkçe Öğretmenliği
- d. Ortaöğretim Alan Öğretmenliği
- e. Öğretmenlik Ser. Programı

ve

Özel Öğrenci

2002-03 Öğretim Yılı Güz Dönemi Doktora Programı

1. İşletme ve Ekonomi Fakültesi
 - f. İşletme
 - g. Ekonomi
 - h. Uluslararası İlişkiler
 - i. Bankacılık ve Finans
 - j. Siyasi Bilimi ve Kamu Yönetimi
2. Mühendislik Fakültesi
 - f. Elektrik ve Elektronik Mühendisliği
 - g. İnşaat Mühendisliği
 - h. Makine Mühendisliği
 - i. Bilgisayar Mühendisliği
 - j. Endüstri Mühendisliği
3. Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu
 - l. İnşaat Teknolojisi (3)
 - m. Bilgisayar Programcılığı (2)
 - n. Elektrik ve Elektronik Teknolojisi (2)
 - o. İnşaat Teknolojisi (2)
 - p. Bilgisayar Enformatik
 - q. Büro Yönetimi
 - r. Bilgisayar Destekli Teknik Çizim
 - s. Bilgisayar Destekli Muhasebe
 - t. Elektrik Elektronik Teknolojisi (3)
 - u. İnternetle Pazarlama
 - v. Bilgi Yönetimi

4. Fen ve Edebiyat Fakültesi

- a. Enformatik Sistemleri
- b. Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar
- c. Fizik
- d. Kimya
- e. İngiliz Dili ve Edebiyatı
- f. Tarih
- g. Arkeoloji ve Sanat Tarihi
- h. Matematik ve Bilgisayar Öğretmenliği
- i. Türk Dili ve Edebiyatı
- j. Müzik

5. Turizm Otelcilik Yüksek Okulu

- d. Turizm ve Otelcilik (2)
- e. Turizm ve Otel İşletmeciliği (4)
- f. Re Kreasyon

6. Hukuk Fakültesi

- b. Hukuk

7. Mimarlık Fakültesi

- c. Mimarlık
- d. İç Mimarlık

12. İletişim Fakültesi

- a. İletişim
- b. Radyo Tv. ve Sinema
- c. Gazetecilik
- d. Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

13. Tıp Fakültesi

- a. Tıp

14. Eğitim Fakültesi

a. İngiliz Dili Eğitimi

b. Psikolojik Danışma ve Rehabilitasyon

c. Türkçe Öğretmenliği

d. Ortaöğretim Alan Öğretmenliği

e. Öğretmenlik Ser. Programı

ve

Özel Öğrenci

DAÜ'de 726 öğretim görevlisi bulunmaktadır.

4 Yıllık Lisans Programları

1. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

- a. İktisadi Bilimler
- b. İktisadi Bilimler
- c. Uluslararası İktisadi Bilimler
- d. Bilgisayar-İktisadi Bilimler
- e. Bankacılık ve Finans Bilimleri

2. Mühendislik Fakültesi

- a. Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü
- b. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
- c. İyileştirici Mühendisliği Bölümü
- d. Mekatronik Mühendisliği Bölümü

3. Mimarlık Fakültesi

- a. Mimarlık Bölümü

4. Yakın Doğu Üniversitesi: 1988 yılında K.K.T.C Milli Eğitim Bakanlığının 17/1986 sayılı Milli Eğitim Yasası'na bağlı olarak Bakanlar Kurulu Onayı ile Lefkoşa'da kurulan özel bir yüksek öğretim kurumudur. Yakın Doğu Üniversitesi (YDÜ), bugün 38 değişik ülkeden gelen seçkin öğrencileriyle, uluslararası bir kimlikte; K.K.T.C'nin Başkenti Lefkoşa'da yüksek düzeyde eğitim olanakları ve yetkin öğretim kadrosuyla etkinlik gösteren bir yüksek öğretim kurumudur.

Çağdaş bir kampüs alanı içerisinde planlanmış olan YDÜ, bütün fakülteleri, laboratuvarları, atölyeleri, bilgisayar merkezleri, kültür merkezleri, kütüphanesi, yurtları, olimpiik kapalı yüzme havuzu ve diğer sosyal ve sportif tesisleri ile Özel Yakın Doğu Koleji bir bütün olarak gelişmektedir. Tüm akademik ve idari birimleriyle YDÜ'nün tek amacı, sayısı 6 binleri aşan öğrencilerine en iyi eğitim ve öğretim ortamını sağlamak yanında kendine güvenen, sorumluluğunu her şeyin üzerinde tutan, akılcı, yaratıcı, araştırmacı ve özgür düşünceye sahip Atatürk ilke ve devrimlerini özümsemiş bireyler olarak yetiştirmektir.

4 Yıllık Lisans Programları

1. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

- a. İşletme Bölümü
- b. Ekonomi Bölümü
- c. Uluslararası İlişkiler Bölümü
- d. Bilgisayar-Enformatik Bölümü
- e. Bankacılık ve Finans Bölümü

2. Mühendislik Fakültesi

- a. Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü
- b. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
- c. İnşaat Mühendisliği Bölümü
- d. Makine Mühendisliği Bölümü

3. Mimarlık Fakültesi

- a. Mimarlık Bölümü

4. Denizcilik Fakültesi

- a. Gemi Makineleri İşletme Mühendisliği Bölümü
- b. Güverte Bölümü
- c. Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi Bölümü

5. Hukuk Fakültesi

- a. Hukuk Bölümü

6. Fen – Edebiyat Fakültesi

- a. İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü
- b. İngilizce Öğretmenliği – ELT Bölümü
- c. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
- d. Psikoloji Bölümü

7. İletişim Fakültesi

- a. Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü
- b. Gazetecilik Bölümü
- c. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

8. Sahne Sanatları Fakültesi

- a. Oyunculuk Bölümü
- b. Dramatik Yazarlık (Dramaturji) Bölümü

9. Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu

- a. Turizm ve Otel İşletmeciliği

10. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

- a. Antrenörlük Eğitimi Bölümü
- b. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
- c. Spor Yöneticiliği Bölümü

Hazırlık Okulu

- a. İngilizce Hazırlık Programı
- b. Bölüm İngilizce Destek Programı

2 Yıllık Önlisans Programları

- a. Bankacılık Bölümü
- b. Bilgisayar Programcılığı Bölümü
- c. Elektrik-Elektronik Teknisyenliği Bölümü
- d. İnşaat Teknisyenliği Bölümü
- e. Muhasebe Bölümü
- f. Radyo-Tv Yayıncılığı Bölümü
- g. Turizm ve Otelcilik Bölümü

Yüksek Lisans Programları

Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüsü

- a. Bilgisayar Mühendisliği (M.Sc.)
- b. İnşaat Mühendisliği (M.Sc.)
- c. Elektrik-Elektronik Mühendisliği (M.Sc.)
- d. Mimarlık (M.Arc.)
- e. Ekonomi (M.A.)
- f. Uluslararası İlişkiler (M.A.)
- g. İşletme (M.B.A.)
- h. Türk Dili ve Edebiyatı (M.A.)
- i. Yeni Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı
- j. Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı
- k. Türk Dili Ana Bilim Dalı

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

- a. Eğitim Yönetimi ve Denetimi
- b. İngilizce Öğretmenliği
- c. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

İlk ve Orta Öğretim Eğitimi Kurumları

- a. Özel Yakın Doğu İlkokulu
- b. Özel Yakın Doğu Koleji

YDÜ'de 300 öğretim üyesi bulunmaktadır.

Lefke Avrupa Üniversitesi: Kuruluşu; Lefke Avrupa Üniversitesi (LAÜ) 1989 yılında kurulan Kıbrıs Bilim Vakıfı tarafından. 1990 yılında faaliyete geçirilen bir vakıf üniversitesidir. Doğal ve tarihi güzellikleri ile ünlü Lefke Bölgesinde yer alan üniversite KKTC'nin batıdaki eğitim meşalesi olmaktadır. Günümüz dünyasında bilginin evrensel olduğuna inanan LAÜ YÖK tarafından tanınan programları ve diplomasıyla, yurt içi ve yurt dışı üniversitelerle işbirliği halinde öğrencilerine eğitim sunmaktadır.

Amacı, Atatürk ilke ve inkılaplarına uygun evrensel niteliklerle donatılmış, kendine güvenen rekabetçi gençler yetiştirmektir. 20 değişik ülkeden gelen öğrenciler her biri kendi alanlarında uzman dünyanın dört bir yanından gelen bilim adamlarıyla İngilizce eğitim verilmektedir.

Konumu, LAÜ Kuzey KTC'nin kuzey batısında bulunan Lefke bölgesinde yer almaktadır. Başkent Lefkoşa'ya 45 ve Ercan Devlet Hava Limanı'na bir saat uzaklıktadır. Üniversiteden deniz kıyısına yürüyerek 5 dakikada ulaşılmaktadır.

LAÜ'de 2001-2002 öğretim yılında tüm öğrenci sayısı 1296, mezun olan öğrenci sayısı 229'dur.

2002-2003 öğretim yılı itibarıyla LAÜ'de 7 Profesör, 3 Doçent, 13 Yardımcı Doçent, 36 Öğretim Görevlisi ve 6 Araştırma görevlisi görev yapmaktadır.

Lisans Programları

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme

Ekonomi

Pazarlama

Kamu Yönetimi

Uluslararası İlişkiler

Bankacılık ve Finans

Bilgisayar ve Enformasyon Sistemleri

Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi

Bahçe Bitkileri Üretimi ve Pazarlama

Tarım İşletmeciliği

İletişim Bilimleri Fakültesi

Gazetecilik

Radyo TV Sinema

Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

Görsel İletişim Tasarımı

Yüksek Lisans (Master) Öğrenci Kabul Koşulları

YÖK tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde, 4 yıllık bir fakülte programından mezun olan öğrenciler, Yüksek Lisans programlarına kayıt yaptırabilir. TC uyruklu öğrenciler için LES sınavından en az 45 puan alma zorunluluğu vardır.

Yüksek Lisans Programları

<u>Programın Adı</u>	<u>Eğitim Öğretim Başlama Tarihi</u>
1. İşletme Yüksek Lisans (MBA)	1996
2. Mimarlık Yüksek Lisans (M.A.)	1996
3. Bilgisayar Mühendisliği Yüksek Lisans (M.Sc.)	1997
4. Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans (M.A.)	1998
5. İngilizce Öğretmenliği Yüksek Lisans (M.A.)	1998
6. Elektrik Elektronik Müh. Yüksek Lisans (M.Sc.)	2001
7. İnşaat Yönetimi Yüksek Lisans (M.Sc.)	2001
8. Tarih (Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans)	2002
9. Türk Dili ve Ed. (Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans)	2002

LAÜ Yüksek Lisans Eğitimini de Lefkoşa'da gerçekleştirmektedir. (İş Bankası karşısı Kıbrıs Cemaat Meclis binasında)

Girne Amerikan Üniversitesi: Uygarlıkların beşiği Akdeniz yöresi kültür mirası ile bütünleşen Girne Amerikan Üniversitesi (GAÜ) K.K.T. C'nin ilk özel üniversitesi olup, 21. yüzyılda ihtiyaç duyulan "kaliteli insan gücü" nü yetiştirmek amacı ile, eğitim öğretim faaliyetlerine 1985 yılında başlamıştır. Geçtiğimiz 19 yılda büyük atılımlar gerçekleştiren GAÜ, Türkiye'deki YÖK sistemi içerisinde yer almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri IACBE akreditasyonuna sahip olan İşletme ve Ekonomi Fakültesi'nin tüm bölümleri, mezunlarına ABD'de geçerli olan ve denkliği bulunan diploma vermektedir.

Girne, K.K.T.C'nin tarihi ve kültürel birikiminin oldukça yüklü olduğu ve doğanın tüm güzelliklerinden yararlanmış bir sahil beldesidir. KKTC'nin ılıman iklim koşulları ile bütünleşen yeni ve çağdaş kampüsünde güven ve huzur dolu bir ortamda eğitim görme zevkini ve mutluluğunu paylaşmak istiyorsanız. GAÜ aradığınız eğitim kurumudur.

Uluslararası bir Üniversite olmanın gururu içinde olan GAÜ, akreditasyonları ve üyelikleri, sağladığı eğitimin niteliğini sürekli artırmak amacıyla sürdürmektedir. Akreditasyonlar;

- Türkiye Yükseköğretim Kurumu (YÖK)
- KKTC Yükseköğretim Denetleme ve Akreditasyon Kurumu (YÖDAK)
- Uluslararası İşletme Eğitimi Asamblesi, ABD
- Uluslararası Bilgi İşlem Federasyonu (IABC), İngiltere
- Avrupa Konseyi İşletme Birliği Kurucu Üyesi (ECBE), İngiltere
- Avrupa Okullar Birliği Daimi Üyesi (ECIS), İngiltere
- Uluslararası İşletme Eğitimi Federasyonu Üyesi (IFBE), İngiltere
- Uluslararası Ödül Birliği Üyesidir (IAA), İngiltere

GAÜ, Lisansüstü Öğrenci Programları;

- Uluslararası İlişkiler
- Mimarlık
- Pazarlama
- Bankacılık ve Finans
- İşletme

- Proje İşletmeciliği
- Turizm ve Otel İşletmeciliği
- Bankacılık Finans
- Danışma İşletmeciliği
- İngilizce Öğretmenliği
- İşletme
- İnşaat İşletmeciliği
- Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği
- Uluslararası İlişkiler
- Hukuk

Yüksek Lisans Eğitim Programları;

- Halkla İlişkiler
- Siyaset ve Kamu Yönetimi

GAÜ'de 71 öğretim üyesi bulunmaktadır.

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi: Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (UKÜ) 1996 yılında kurulmuştur. TC YÖK tarafından daha ilk yıldan, tüm bölümlerinde denklik olarak ÖSYM kılavuzuna dahil edilmiştir.

Eğitim, öğretim, araştırma ve yönetimde katılımcılık; 21. Yüzyıl toplumsal ve evrensel bir çaba ile birlikte yaratmak ve bilim dünyasının seçkin bir üyesi olmak UKÜ'nün temel felsefesidir. UKÜ eğitim, öğretim ve araştırma alanında, öğrencilerini çok iyi İngilizce bilen, meslekleri ile ilgili çağdaş teknikleri özümsemiş, kendini yenileyebilme yeteneğini kazanmış, en son iletişim ve bilgi işlem teknolojilerini kullanma becerisine sahip, küresel rekabet ortamında dünyanın her yerinde iş bulma ve iş kurma imkanlarını sağlayacak bilgi donanımına kavuşmuş, yaratıcı gençler olarak yetiştirmeye odaklanır.

UKÜ, yükseköğretim alanında bir referans noktası olmayı kendi vizyonunun bir parçası olarak görür. Nitelikleri uygun, doğru seçilmiş öğrencileri, öğrenimlerini yurtdışında tamamlamış genç ve enerjik öğretim elemanlarıyla, yeteneklerini ispatlamış yönetsel elemanları üniversiteye çekerek istihdam etmeyi hedefler.

UKÜ;

1/9 Öğretim üyesi /Öğrenci oranı,

1/3 Bilgisayar/Öğrenci oranı,

Her öğrenciye sunulan ücretsiz internet erişimi,

Uydu bağlantılı modern derslikleri, stüdyo ve laboratuvarları, ultramodern bilgi merkezi,

Süper lüks yurtları ve benzersiz sosyal olanakları ile

İngiliz dilinde eğitim veren seçkin yükseköğretim kurumları arasında yer almaktadır.

UKÜ, 21. yüzyılın gerektirdiği tüm teknolojik imkanlarda donatılmış , modern kampusu ile kaliteli, ciddi ve güvenilir bir eğitim merkezi durumundadır. UKÜ, öğrencilerine daha iyi bir eğitim/öğretim verebilmek için, çağdaş

gelişmelere paralel olarak fiziksel altyapısını, araştırma ve eğitim donanımlarını hızla yenilemekte ve geliştirmektedir.

UKÜ'de 18 öğretim üyesi bulunmaktadır.

2003 –2004 Akademik Yılı Programları

Ön Lisans Programları

Bilgisayar Programcılığı	SAY
Televizyon ve Radyo Programcılığı	SÖZ
Turizm ve Otelcilik	SÖZ

Lisans Programları

Güzel Sanatlar Fakültesi

Grafik Tasarım	ÖY *
İç Mimarlık	ÖY *
Mimarlık	SAY
Moda ve Tekstil Tasarım	ÖY *

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Bankacılık ve Finans	EA
İktisat	EA
İşletme	EA
Turizm ve Otel İşletmeciliği	EA
Uluslararası İlişkiler ve Avrupa Birliği	EA

İletişim Fakültesi

Gazetecilik	SÖZ
İngilizce Öğretmenliği	DİL
Radyo ve Televizyon	SÖZ
Reklamcılık ve Halkla İlişkiler	SÖZ

Mühendislik Fakültesi

Bilgisayar Mühendisliği	SAY
Bilgisayar ve Enformasyon Sistemleri	SAY
Endüstri Mühendisliği	SAY
İnşaat Mühendisliği	SAY

Yüksek Lisans Programları

Fen Bilimler Enstitüsü

Bilgisayar Bileşim Teknolojileri	LES
Bilgisayar Mühendisliği	LES
İnşaat Mühendisliği	LES

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Grafik Tasarım	LES
İç Mimarlık	LES
Mimarlık	LES

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Avrupa Çalışmaları	LES
Bilişim Teknolojileri ve Yönetim Sistemleri	LES
İngilizce Öğretmenliği	LES
İşletme	LES

* Tüm programlarda eğitim dili İngilizce'dir.

* Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci kabul eden bölümler.

Kesin Kayıta Gerekli Olan Belgeler

1. 2003 ÖSS Sınav Sonuç Belgesi ve 5 adet fotokopisi, UKÜ Sınav Sonuç Belgesi
2. Nüfus cüzdanının onaylanmış örneği / Kimlik Kartı Fotokopisi ve Pasaportun ilk üç sayfasının fotokopisi
3. Lise diplomasının aslı ya da yeni tarihli, resimli çıkış belgesi (5 adet fotokopisi)
Orta öğretimleri boyunca okunan dersler ile bu derslerdeki başarı düzeylerini gösteren İngilizce tercümelili öğrenim belgesi
4. 12 adet yeni çekilmiş vesikalık fotoğraf
5. İlgili muhtarlıktan alınacak yeni tarihli ikametgah belgesi
6. Adli sicilden alınacak iyi hal belgesi

7. Askerlik çağındaki erkek adaylarının Asker Alma Şubesinden alacakları “bir fakülte ya da yüksek okula kayıt olmasında askerlikçe hiçbir sakınca olmadığına” dair belge
8. 2003-2004 akademik yılı için belirlenen ücretlerin yatırıldığını gösterir banka dekontu

1.3 K.K.T.C. YÜKSEK ÖĞRENİM VE DİŞİLİŞKİLER DAİRESİ
YASASI

YÜKSEK ÖRENİM VE DİŞİLİŞKİLER DAİRESİ
(KURULUŞ, GÖREV VE ÇALIŞMA ESASLARI) YASASI
(12/1990 VE 34/1994 Sayılı Yasalar)

12(2) Madde Altında Yapılan Tüzük

KKTC Bakanlar Kurulu 12/1990 sayılı, Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 12. maddesinin (2). Fıkrası uyarınca aşağıdaki Tüzüğü yapar.

1. Bu Tüzük “ **Burs (Değişiklik) Tüzüğü** “ olarak isimlendirilir ve değiştirilmiş şekliyle aşağıdaki “ Esas Tüzük” olarak anılan “ Burs Tüzüğü” ile birlikte okunur.

1.3.1 (Tefsir – Amaç-Kapsam)

2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;

“Devlet”, KKTC Devletini;

“ **Bakanlık**”, Milli Eğitimle ilgili Bakanlığı;

“**Burs Seçim Encümeni**”, bu Tüzüğün 33. maddesi uyarınca oluşan Encümeni;

“ **İhtiyaç Sahaları**”, Toplumun ihtiyaç duyduğu ve Bakanlar Kurulunca onaylanan sahaları;

“**Burs**”, Toplumun ihtiyaç duyduğu alanlara eleman yetiştirmek amacıyla Bakanlar Kurulunca onaylanan sahalara kayıt hakkı elde edenlere verilen parasal katkıyı;

“ **Başarı Bursu**”, 4.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim kanunu uyarınca oluşan öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince

(ÖSYM) gerçekleştiren öğrenci yerleştirme sınavı (ÖYS)'na ilk kez katılan ve K.K.T.C. Liselerinden mezun KKTC yurttaşı öğrenciler arasındaki değerlendirmede puan türünde ilk 4 dereceye giren öğrencileri ödüllendirmek ve özendirmek amacıyla önlisans ve lisans öğrenimleri süresince verilen parasal katkıyı,

“Destek Bursu”, T.C. ve KKTC Üniversitelerinde önlisans, lisans, ve lisans üstü (Master, Doktora, Tıp İhtisas) düzeyinde öğrenim gören KKTC uyruklu başarılı ve muhtaç öğrencilere yüksek olanağı sağlamak amacıyla verilen parasal katkıyı,

“Aile”, Anne, baba ve bakmakla yükümlü oldukları çocuklarını ifade eder.

3. Bu Tüzüğün amacı, Lise üstü yüksek öğrenime başlayacak başarılı öğrencileri teşvik edip ödüllendirmek, Devletin ve toplumun gereksinme duyduğu lise üstü yüksek öğrenimi gerektiren sahalardaki eleman açığını kapamak amacıyla teşvik edici önlemler almak başarılı ve muhtaç öğrencilere Yüksek Öğrenim olanağı yaratmak, Devletin, **T.C. Devletin, diğer ülke ve uluslararası kuruluşlarla, özel ve tüzel kişi ve kuruluşların Devlete ve Bakanlığa tahsis edeceği burs kontenjanlarının** doldurulmasına ilişkin ilke ve esasları saptamak ve düzenlemektir.

4. Bu Tüzük K.K.T.C. Üniversitelerinde ve Türkiye’de yüksek öğretim kurumlarına kayıt yapıp ön lisans, lisans, lisans üstü öğrenim gören ve tababet alanında ihtisas yapan KKTC yurttaşı öğrencileri kapsar.

Burs ve Destek Bursu Hakkı Elde Etme Koşulları

11. Burs veya destek bursu hakkı elde edebilmek için:

(1) KKTC yurttaşı olmak

- (2) Ailece KKTC'nde ikamet etmiş olmak; (Yurt dışında Devlet görevinde bulunanlar KKTC'nde ikamet etmiş sayılır);
- (3) Erkekler için yürürlükte olan Yedek Subaylık Yasası uyarınca tescil edilmiş olduğunu belge ile saptamış olmak (Askerlik yapmayacak olduğunu Sağlık Kurulu raporuyla kanıtlayanlara bu fıkra uygulanmaz.)
- (4) Öğrenim göreceği kuruma, kayıt yaptırdığını ve başarılı olduğunu kanıtlamak;
- (5) Aynı düzeydeki ikinci bir okulda öğrenim görmemiş olmak gerekir.

1.3.2 Burs Miktarı

Burs miktarları her yılın başında saptanıp yürürlüğe giren asgari ücret esas alınarak saptanır.

Devlet Bursu hakkı elde eden Master, Doktora, düzeyinde öğrenim gören ve Tababet Tüzüğüne dayalı Tıp İhtisas yapan araştırma görevlilerine asgari ücret kadar burs verilir.

Ancak hesap ve ödemelerde kolaylık sağlamak amacıyla ödenmesi gereken burs miktarının son 5 rakamı sıfırlanır.

Devletin belirlemiş olduğu ihtiyaç sahalarında tıp ihtisas yapmaya başlayan herhangi bir yerde burs veya maaş almayan her öğrenciye tababet tüzüğünde belirtilen Tıp İhtisas süresi kadar Tıp İhtisas devlet bursu verilir.

T.C. Üniversitelerinde Yüksek Lisans, Doktora ve Tıp İhtisas yapmaya başladığını belgeleyen (hazırlık sınıfı hariç) ve herhangi bir yerden burs ve maaş almayan KKTC uyruklu ve BursTüzüğü'nün 11. maddesinin koşullarını taşıyan ve

öğrenciye aile gelirine bakılmaksızın; Yüksek Lisans için asgari ücretin % 80 Doktora için asgari ücret kadar ve Tıp İhtisasına ise asgari ücretin % 120'si kadar, Destek Bursu verilir. Yüksek Lisans Destek burs süresi 21 ay, Doktora destek burs süresi 33 ay, Tıp İhtisas Burs süresi ise ihtisas yaptığı ana bilim dalındaki süre kadardır. Burs alanlar ancak yılda bir kez devam ve başarı belgesini ibraz etmek zorundadırlar. Başarısız olanların bursu kesilir. K.K.T.C. Üniversitelerinde Yüksek Lisans ve Doktora yapan KKTC uyruklu öğrencilerden muhtaç olan ve Lisans diploma derecesi en az 3.60 ve üzeri olanlar Yüksek Lisans ve Doktora destek bursundan yararlandırılır.

1.3.3 Başarı Durum Değerlendirmesi ve Bursların Durdurulması

K.K.T.C. ve T.C. Üniversitelerinde öğrenim gören Burs ve Destek burslu öğrenciler, başarı ve devam durumlarını gösteren belge ve not dökümünü en geç öğrenim gördüğü yılın Ekim ayı sonuna kadar Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi Müdürlüğüne veya öğrenim gördüğü ülkedeki KKTC Elçilik ve Temsilciliklerine ulaştırmak zorundadır. KKTC ve TC Üniversitelerinde öğrenim gören ve burs alan öğrencilerin bursları Temmuz ayı sonunda geçici olarak durdurulur. Yeterli başarıyı gösteren ve anılan tarihlerde Başarı belgelerini ibraz edenlere geriye dönük ödeme yapılır. Geç gönderilen belgeler ise belgenin ulaştırılıp işleme konulduğu tarihten itibaren bursları başlatılır ve geriye dönük ödeme yapılmaz.

Öğretim yılı sonunda yeterli başarıyı göstermediği için bursu geçici olarak durudulan öğrenciler ile Hazırlık sınıfını öğretim yılının 1. yarısında başararak esas bölüme kayıt hakkı elde eden öğrenciler Şubat ayı içerisinde Burs Müracaatında bulunabilirler. Bu öğrencilerin yıllık başarı durum değerlendirmeleri de Şubat ayında yapılır.

Öğretim yılı için yapılan başarı durum değerlendirmesinde öğrencinin başarısız olma nedeni kendisinin ve ailesinin sağlık nedenlerinden kaynaklanıyorsa bunu sağlık kurulu raporu ile belelemesi halinde bursunun devam edip etmiyeceğine Burs Seçim Encümeni karar verir.

Başarıda Esas Alınacak:

Aşağıda belirtilen başarıyı gösterenler burs devam hakkı elde eder.

(1) Sınıf geçme sisteminin uygulandığı durumlarda:

(a) Bir üst sınıfa geçmiş olmak.

(b) Bir öğretim yılında toplam 5-10 ders okuyan ve en çok iki dersten başarısız olan;

Bir öğretim yılında toplam 10-15 ders okuyan ve en çok üç dersten başarısız olan;

Bir öğretim yılında toplam 15-20 ders okuyan ve en çok dört dersten başarısız olan;

Bir öğretim yılında toplam 20-30 ders okuyan ve en çok beş desten başarısız olan öğrencilerin not ortalaması tutursa bursu devam eder;

(2) Ders Geçme ve Kredi Sisteminin uygulandığı durumlarda:

(a) Öğrenim gördüğü yıl sonunda başarı ortalamasının (CGPA) en az 2.00 olması.

(b) Devam ettiği sınıfta okumakla zorunlu olduğu derslerin 2/3'nü geçmiş olması.

(c) Öğrenim gördüğü son iki yıl öncesindeki dönemlerden sorumlu en fazla 1 dersin olması.

(d) Master, Doktora eğitimi gören ve Tababet Tüzüğüne dayalı ihtisas yapan burslular da en az yılda bir kez başarı durumlarını belgelemek zorundadırlar. Başarı ve devam durumlarını belgelemeyenlerin bursları geçici olarak durdurulur.

1.3.4 Tazminat Ödeme

- (1) Burs ve destek bursu alıp da zorunlu hizmetten kaçınanlar veya kefilleri, öğrenim süresince verilen burs miktarı ve diğer harcamaları, ödeneceği tarihle alındığı tarih arasında geçen sürenin resmi enflasyon oranında artırılmış şeklinin dört katını geri ödemekle zorundadırlar.

Burs veya destek bursu alıp da mezun olmadan öğrenimini terkedener veya kefilleri, öğrenim süresince verilen burs miktarı ve diğer harcamaları, ödeneceği tarihle alındığı tarih arasında geçen sürenin resmi enflasyon oranında artırılmış şekli ile geri ödemek zorundadırlar. Bu duruma düşenler hakkında Dairenin bildirimi üzerine yasal işlem yapılır.

BÖLÜM II T.C. Üniversitelerinde Lisansüstü Öğrenci Sayısının Gelişimi.

Tablo 1'de Üniversiteler ve diğer yüksek öğretim kurumlarında öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayıları verilmiştir. Buna göre 1981-1982 öğretim yılında 15.360 olan yüksek lisans öğrenci sayısının 2000-2001 öğretim yılında 65.076'ya ulaştığı görülmektedir.

Doktora öğrencilerinin sayısı da 7.264'ten 21.789'a yükselmiştir. Tıpta uzmanlık öğrencilerinin sayısı ise aynı dönemin başında 2.364 iken, dönem sonunda 12.318 olmuştur. 1981-1982 öğretim yılında yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık öğrenimi görenlerin sayısı 22.624'ten 2000-2001 öğretim yılına kadar her yıl ortalama %8.1 artarak 99.183'e ulaşmıştır. Bu dönemde en yüksek yıllık artış oranının tıpta uzmanlık öğrencilerinde (%7) gerçekleştiği görülmektedir. İncelenen dönemde öğrenci sayıları düzenli bir biçimde yükselmiştir. Yalnız 1981-1982 öğretim yılından sonra öğrenci sayılarında düşüş gözlenmektedir. Bunun nedeni 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasasının yürürlüğe girmesidir. Bu dönemden önce fakülteler hem lisans hem de lisansüstü öğrenim veriyordu. 1981 yılından önce lisans öğrenimini bitirenler yüksek lisans öğrenimine doğrudan, sınavsız olarak başlıyorlardı. 1981 yılından sonra lisansüstü öğrenime girişte sınav yapılması ve lisansüstü programların kontenjanlarının önceki yıllara göre azaltılması, sayıların düşmesinde önemli bir etken olmuştur.

II.1 ÜNİVERSİTELER VE DİĞER YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINDA ÖĞRENİM GÖREN LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SAYILARI (1981-1982/2000-2001)

1963-1964 öğretim yılında yurt içinde toplam 528 öğrencinin lisansüstü öğrenim gördüğü göz önünde bulundurulduğunda, 2000-2001 öğretim yılında öğrenci sayısının 99.183'e ulaşması gelişmenin önemli bir boyuta olduğunu, ancak Türkiye için yeterli olmadığını göstermektedir.

Tablo: 1 (1981-82/82-2000-2001) yıllarındaki gelişim.

Öğretim Yılı	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
1981-1982	15.360	7.264	Dr.içinde	22.624
1983-1984	9.059	4.336		13.395
1984-1985	11.215	5.577	2.364	19.156
1985-1986	12.285	5.443	2.850	20.578
1986-1987	14.078	6.702	2.711	23.491
1987-1988	16.892	7.759	6.185	30.836
1988-1989	18.186	8.921	7.109	34.216
1989-1990	22.469	10.630	7.566	40.665
1990-1991	25.017	11.748	7.747	44.512
1991-1992	30.632	12.883	7.719	51.234
1992-1993	33.463	13.987	8.831	56.281
1993-1994	35.820	14.791	9.409	60.020
1994-1995	41.044	16.066	9.869	66.979
1995-1996	49.887	19.718	6.693	76.298
1996-1997	51.341	19.473	10.012	80.826
1997-1998	49.137	20.038	10.211	79.386
1998-1999	50.986	20.412	11.193	82.591
1999-2000	53.553	19.587	10.914	84.054
2000-2001	65.076	21.789	12.318	99.183

*Tıpta Uzmanlık için diğer kurumlar, hastaneler ve tıp merkezleri ile GATA' dır.

ÖSYM Yükseköğretim İstatistikleri

II. 2 Öğretim Alanlarına Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları

Lisansüstü öğrencilerin öğrenim gördükleri alanlara göre dağılımları incelendiğinde, karşılaştırılan her iki öğretim yılında da 1984-1985 ve 2000-2001, en büyük çoğunluğun sosyal bilimler ve uygulamalı sosyal bilimlerde olduğu görülmektedir. Bundan sonra ağırlığın teknik bilimlerde, sonrada sağlık bilimlerinde olduğu gözlenmektedir. En az öğrenci, sanat alanında öğrenim görmektedir. (Tablo 2).

**Tablo:2 Öğretim Alanlarına Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları
(1984-1985/2000-2001)**

Öğretim Alanı	1984-1985				2000-2001			
	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
Dil ve Edebiyat	356	333		689	1977	714		2691
Matematik ve Fen Bilimleri	866	468		1334	5288	2324		7612
Sağlık Bilimleri	589	893	2364	3846	2548	3457	12318	18323
Sosyal Bilimler	1209	700		1909	9203	3166		12369
Uygulamalı Sosyal Bilimler	3745	1344		5089	24869	5478		30347
Teknik Bilimler	3523	1333		4856	16967	4704		21671
Ziraat ve Ormancılık	743	455		1198	2836	1544		4380
Sanat	184	51		235	1388	402		1790
TOPLAM	11215	5577	2364	19156	65076	21789	12318	99183

ÖSYM, Yükseköğretim İstatistikleri (1984-1985 ve 2000-2001)

Yukarıdaki tablodan yararlanılarak lisansüstü öğrencilerin toplam içindeki oranların incelendiğinde tablo'daki durum gözlenmektedir.

II.2.1 Öğretim Alanlarına Göre Lisanüstü Öğrenci Oranları (%) (1984-1985/2000-2001)

Buradan da 1984-1985 öğretim yılında 2000-2001 öğretim yılına gelindiğinde, sosyal bilimler ve uygulamalı sosyal bilimler alanında öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayılarının toplam lisansüstü öğrenci içindeki oranının %36,6'dan %43,1'e yükseldiği gözlenmektedir. Matematik ve fen bilimleri alanındaki lisansüstü öğrenci oranı %7,0'dan %7,7'ye, sanat alanındaki lisansüstü öğrenci oranında %1,2'den %1,8'e yükselmiştir. Öte yandan diğer alanlardaki öğrencilerin toplam içindeki oranı giderek azalmıştır. Böylece, daha az yatırım gerektiren toplumsal bilimlerdeki öğrenci sayılarının artırılmasına yönelindiği söylenebilir.

Tablo:3 Öğretim Alanlarına Göre Lisanüstü Öğrenci Oranları (%) (1984-1985/2000-2001)

Öğretim Alanı	Toplam Lisanüstü Öğrenci içindeki Oranı (%) 1984-1985	Toplam Lisanüstü Öğrenci içindeki Oranı (%) 2000-2001
Dil ve Edebiyat	3,6.	2,7.
Matematik ve Fen Bilimleri	7,0.	7,7.
Sağlık Bilimleri	20,0.	18,5.
Sosyal Bilimler	10,0.	12,5.
Uygulamalı Sosyal Bilimler	26,6.	30,6.
Teknik Bilimler	25,3.	21,8.
Ziraat ve Ormancılık	6,3.	4,4.
Sanat	1,2.	1,8.
TOPLAM	100,0.	100,0.

BÖLÜM III. K.K.T.C. Lisansüstü öğrenci sayısının gelişimi ve yönelim alanları. K.K.T.C’li lisansüstü öğrenci sayısında gerek Türkiye’de gerekse Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde gözle görülür bir artış vardır.

III.1. T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayıları (1998 – 1999 / 2002 – 2003)

Tablo:4’te; T.C üniversitelerinde, 1998-1999 yılında lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayısı toplamı 131 iken 2002-2003 yılında 212’ye ulaştığı görülmektedir.

Tablo:4 T.C. Üniversitelerinde ve diğer Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenim gören Lisansüstü K.K.T.C. Öğrenci Sayıları (1998-1999/2002-2003)

Öğretim Yılı	Yüksek Lisans	Doktora	Tıp İhtisas	TOPLAM
1998-1999	77	26	28	131
1999-2000	128	62	24	214
2000-2001	103	63	16	182
2001-2002	105	49	17	171
2002-2003	122	74	16	212

Tıp İhtisas için diğer kurumlar, hastaneler ve tıp merkezleridir.
K.K.T.C. M.E.B. Yükseköğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi istatistikleri.
(Kasım ayı öğrenci sayısı alınmıştır.)

III.2. T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C lisansüstü öğrencilerin öğretim alanlarına göre sayıları (2002 – 2003)

Tablo:5'te; Türkiye Cumhuriyeti üniversitelerinde, 2002-2003 öğretim yılında K.K.T.C 'li öğrencilerin yükseköğretimde en fazla Sosyal Bilimlere yönelmişlerdir. Daha sonra Fen bilimleri, Sağlık Bilimleri ve diğerleri gelmektedir. Doktorada ise en fazla Fen Bilimlerine yöneldikleri görülmüştür. Daha sonra Sosyal Bilimler ve diğerleri gelmektedir.

Tablo:5 T.C. Üniversitelerinde Öğrenim Gören K.K.T.C. Lisansüstü Öğrencilerinin Öğretim Alanlarına Göre Sayıları

Öğretim Alanı	2002-2003		
	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık
Sosyal B.Enst.	57	25	
Fen B.Enst.	48	34	
Eğitim B.Enst.	4	4	
Avrupa Topluğu Enst.	2	1	
Sağlık B.Enst.	8	3	16
Atatürk İlk.İnk. Tarihi Enst.	1		
Güzel Sanatlar	1	2	
Bilişim Enst.	1		
Deniz B.Enst.		3	
Türk Araştırmaları Enst.		1	
Bank ve Sigorta Enst.		1	
T O P L A M	122	74	16

M.E.K.B. Yüksek öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi İstatistikleri.

III.3 K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayıları ve yönelim alanları.

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ.), Yakın Doğu Üniversitesi (YDÜ.), Lefke Avrupa Üniversitesi (LAÜ.), Girne Amerikan Üniversitesi (GAÜ.) ve Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (UKÜ.) Üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin yönelim alanları ve sayıları tablo-6'da görülmektedir.

Tablo: 6; Öğretim alanlarına göre K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrenci sayıları (1998 – 1999 / 2002 – 2003)

Öğretim Alanı	1998-1999			2002-2003		
	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık
İşletme	142	-	-	151	5	-
Uluslararası İlişkiler	62	-	-	82	1	-
Hukuk	-	-	-	39	-	-
Ortaöğretim Alan Öğretmenliği	-	-	-	121	-	-
İngiliz Dili ve Edebiyatı	29	-	-	30	-	-
Enformatik Sistemleri	-	-	-	77	-	-
İngilizce Öğretmenliği	39	3	-	62	9	-
Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar	27	24	-	20	14	-
Endüstri Mühendisliği	3	-	-	10	6	-
Türk Dili ve Edebiyatı	1	-	-	23	-	-
İnşaat Mühendisliği	27	20	-	35	13	-
Makine Mühendisliği	13	11	-	11	8	-
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	30	18	-	47	19	-
Fizik	10	2	-	4	2	-
Mimarlık	32	13	-	87	36	-
İletişim	5	-	-	94	34	-
Ekonomi	61	-	-	20	16	-
Bilgisayar Mühendisliği	26	10	-	51	23	-
Kimya	6	9	-	1	8	-
Bankacılık ve Finans	13	-	-	45	-	-
Turizm ve Hotel İşletmeciliği	-	-	-	-	-	-
Tıp	-	-	-	-	-	1
Eğitim Yönetimi ve Denetimi	-	-	-	150	-	-
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	-	-	-	88	-	-
Spor	-	-	-	28	-	-
Sınıf Yönetimi ve Denetimi	-	-	-	8	-	-
Bilgisayar	4	-	-	13	-	-
Pazarlama	15	-	-	12	-	-
Proje İşletmeciliği	2	-	-	3	-	-
Tarih	-	-	-	19	-	-
Arşivcilik	-	-	-	10	-	-
Eğitim Programı ve Öğretim	-	-	-	8	-	-
TOPLAM	547	110	-	1349	194	1
GENEL TOPLAM	657			1544		

Tablo-6'da, K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrenciler 1998-1999 öğretim yılında master öğrencilerinin toplamı 547, doktora ise 110 olduğu görülmektedir.

2002-2203 öğretim yılında ise master öğrencileri 1349'a yükselmiştir. Doktora öğrencileri ise 194'e ulaşmıştır. Bu da gösteriyor ki ülkemizde de lisansüstü öğrenime ilgi artmıştır. 1998-1999 öğretim yılında K.K.T.C üniversitelerinde 1'nci sırada 142 öğrenci ile işletme öğretim alanı gelmiştir. 2'nci sırada uluslararası ilişkiler ve ekonomi yer almaktadır. Sonra diğerleri tablo-6'da görülmektedir. 2002-2003 öğretim yılında ise 1'nci sırada işletme, hemen arkasında eğitim yönetimi ve denetimi gelmektedir.

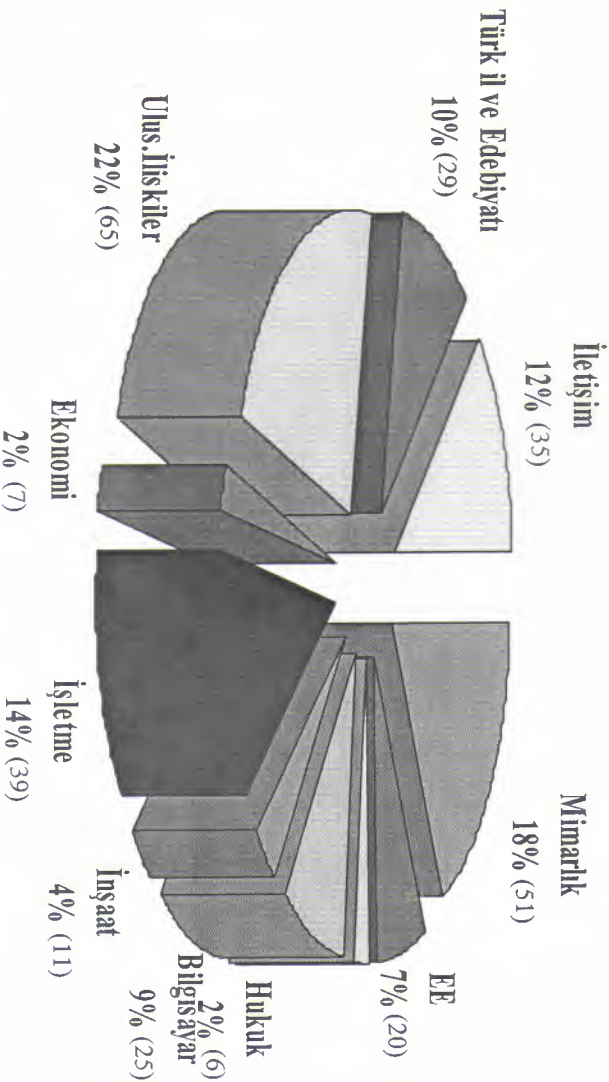
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN VE SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Grafik 1

Yüksek Lisans
Öğrencilerinin Fakültelere göre Sayısal Dağılımı

Fakülteler	Mühendislik			İktisadi ve İdari Bilimler			Fen ve Edebiyat	İletişim	Mimarlık	Hukuk	Toplam
Ana bilim dalları	Elektrik Elektronik Müh.	Bilgisayar Müh.	İnşaat Müh.	İşletme	Ekonomi	Ulus. İlişkiler	Türk Dili Ve Edebiyatı	Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Tv ve Sinema, Gazetecilik	Mimarlık	Hukuk	
Master	15	26	11	34	7	64	6	32	45	6	275
PhD	5	0	0	5	0	1	0	3	6	0	20
Toplam	20	26	11	39	7	65	29	35	51	6	289

Phd Öğrenciler Listesi

Mühendislik Fakültesi

1. Besime Erin
2. Kaan Uyar
3. Özgür Özden
4. Tayseer Alshanableh
5. Jamal Abu Hasnah

İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi

1. Mehmet Ağa
2. Ahmet Ertugan
3. Şerife Eyüpoğlu
4. Nadire Çavuş
5. Mustafa Menekay

Mimarlık Fakültesi

1. Çiğdem Çagran
2. Sena Uzunoglu
3. Tuğsad Tülbentçi
4. Kozan Uzunoglu
5. Memnune Turkan
6. Elif Asperoglu

İletişim Fakültesi

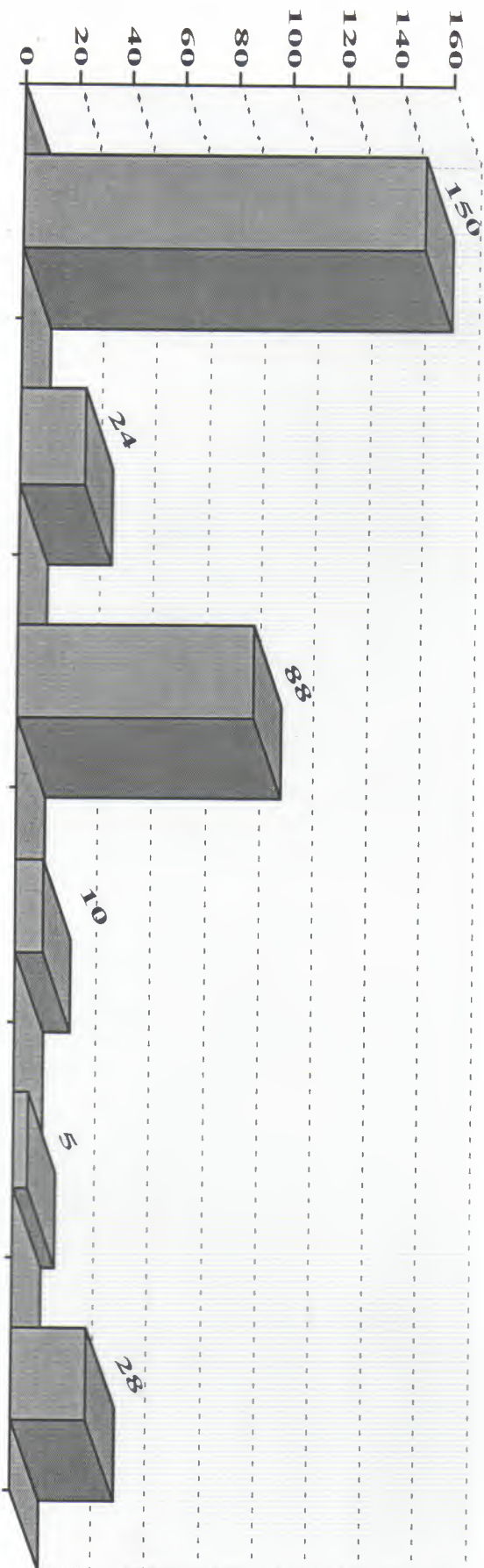
1. Gürdal Hüdaoglu
2. Muharrem Faiz
3. Nuran Öze

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Grafik 2

Ana Bilim Dalları	Eğitim Yönetimi Ve Denetimi	İngilizce Öğretmenliği	Rehberlik ve Psk. Danışmanlık	Arşivçilik	Alan Öğretmenliği	Spor	Sınıf Yönetimi Ve Denetimi	Toplam
Master Sayıları	150	24	88	10	5	28	8	313

BÖLÜM IV T.C ve K.K.T.C Üniversitelerinde Lisans Üstü Öğrenim Gören K.K.T.C Öğrencilerinin Burs Miktarları.

K.K.T.C Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi Yasasına uygun olarak burs müracaatları mevzuata göre hareket edilerek evrağını tamamlayan burs almaya hak kazanan lisansüstü öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerine burs verilir. T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencisinin bankamatik nosuna İş Bankasına yatırılarak devlet katkısı sağlanır.

K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin bursları ise ilgili üniversitenin göstermiş olduğu bankaya gönderilir.

IV.1 Master

T.C ve K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören master öğrencileri Ekim 2002 tarihinde burs tüzüğünde belirtilen asgari ücretin % 80'i olan 256,000,000 TL.- verilmekteydi.

Ocak ayından itibaren ise asgari ücretin artışıyla bu burs miktarı 352,000,000 TL.- yükselmiştir. 2002-2003 öğretim yılında harç ücreti ise 135,000,000 TL.- olarak ödeme yapılır. Temmuz ayında burslar geçici olarak durdurularak transkripti yüksek öğretim müfettişi tarafından değerlendirilir. Başarılı olanların bursu devam eder. Başarısız olanların bursu durdurulur.

IV.2 Doktora

T.C ve K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören doktora öğrencilerine Ekim 2002 tarihinde burs tüzüğünde belirtilen asgari ücret olan 320,000,000 TL.- verilmekteydi. Ocak ayından itibaren asgari ücretin artışıyla 440,000,000 TL.- yükselmiştir. 2002-2003 öğretim yılında harç ücreti ise 135,000,000 TL.- olarak ödeme yapılmıştır. Doktorada da Temmuz ayında burslar geçici olarak durdurularak transkripti değerlendirilir. Başarılı olanların bursu devam eder. Başarısız olanların

bursu durdurulur. 2002-2003 öğretim yılında K.K.T.C üniversitelerinde doktora öğrenimi gören öğrencilerden burs başvurusu olmamıştır.

IV. 3 Tıp İhtisas

T.C üniversitelerinde öğrenim gören Tıp ihtisas öğrencilerine asgari ücretin %20'si kadar destek bursu verilir. Ekim 2002'de tıp ihtisas bursu olarak aylık 384,000,000 TL.- iken Ocak 2003'den itibaren. 528,000,000 TL.- yükselmiştir. Mart 2003'ten itibaren Bakanlar Kurulu kararıyla 880,000,000 TL.- yükselmiştir.

Tablo:8 2002-2003 Öğretim Yılı T.C Üniversitelerinde Lisans Üstü Öğrenim Gören K.K.T.C Öğrencilerinin Burs Bodrosu.

Aylar	Master	Doktora	Tıp İhtisas	Toplam
Ekim	39,000,000	29,736,000,000	6,528,000,000	75,264,000,000
Kasım	31,616,000,000	26,240,000,000	6,144,000,000	64,000,000,000
Aralık	29,952,000,000	23,040,000,000	6,144,000,000	59,136,000,000
Ocak	41,536,000,000	32,320,000,000	8,976,000,000	82,832,000,000
Şubat	42,944,000,000	32,560,000,000	9,504,000,000	85,008,000,000
Mart	43,648,000,000	32,120,000,000	16,368,000,000	92,136,000,000
Nisan	44,419,500,000	32,560,000,000	11,000,000,000	87,979,500,000
Mayıs	43,648,000,000	31,747,500,000	16,368,000,000	91,763,500,000
Haziran	43,648,000,000	31,747,500,000	16,368,000,000	91,763,500,000
I.Dönem Harçları	7,892,500,000	5,000,000,000	-	12,892,500,000
II.Dönem Harçları	8,302,500,000	4,927,500,000	-	13,230,000,000
Genel Toplam	376,606,500,000	281,998,500,000	97,400,000,000	756,005,000,000

K.K.T.C.M.E.K.B. Yüksek Öğrenim Dış İlişkiler Dairesi Burs Bodroları.

Tablo: 9 2002-2003 Öğretim Yılı K.K.T.C Üniversitelerinde Lisansüstü Öğrenim Gören K.K.T.C Öğrencilerinin Burs Bodrosu.

Aylar	D.A.Ü. Master	Y.D.Ü. Master	L.A.Ü. Master	G.A.Ü.	U.K.Ü
Ekim	256,000,000	512,000,000	256,000,000	-	-
Kasım	256,000,000	512,000,000	256,000,000	-	-
Aralık	1,024,000,000	512,000,000	256,000,000	-	-
Ocak	1,056,000,000	704,000,000	352,000,000	-	-
Şubat	1,408,000,000	704,000,000	352,000,000	-	-
Mart	2,816,000,000	704,000,000	352,000,000		
Nisan	2,816,000,000	704,000,000	352,000,000		
Mayıs	2,816,000,000	704,000,000	352,000,000		
Haziran	2,816,000,000	704,000,000	352,000,000		
I.Dönem Harçları	-	135,000,000	67,500,000		
II.Dönem Harçları	-	135,000,000	67,500,000		
Toplam	15,264,000,000	6,030,000,000	3,015,000,000	-	-
Genel Toplam	24,309,000,000				

K.K.T.C.M.E.K.B. Yüksek Öğrenim Dış İlişkiler Dairesi.

BÖLÜM V Bulgular ve Öneriler

T.C ve K.K.T.C Üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin yönelim alanları ve devlet katkıları belirlenerek sonuçlar açıklanmıştır.

V.I Bulgular

1. T.C Üniversitelerinde 1981-1982 yılında lisansüstü öğrenim gören öğrenci sayısı 22,624 iken 1990-1991 yılında iki katına çıkmıştır. 44,512 olmuştur. 2000-2001 yılında ise %100'den fazla artış görülmüştür. 99,183'e yükselmiştir. 1981'den sonra düşüş vardır. Çünkü LES sınavıyla öğrenci alımı bu düşüşe etki etmiştir.
2. K.K.T.C üniversitelerinde 1998-1999 öğretim yılında lisansüstü öğrenim gören öğrenci sayısı 657 kadarken 2002-2003 yılında bu rakam 1544'e ulaşmıştır.
3. T.C üniversitelerinde 1984-1985 ve 2000-2001'de lisansüstü öğrencilerin yönelim alanlarında sosyal bilimler ve uygulamalı sosyal bilimlerde büyük bir yığılma göstermiştir.
4. K.K.T.C'e üniversitelerinde lisansüstü öğrenim gördükleri alanlarda 1998-1999 / 2002-2003 öğretim yılında en büyük çoğunluğun işletme ve eğitim yönetimi ve denetim alanında olduğu görülmektedir.
5. T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü K.K.T.C öğrenci sayıları 1998-1999 öğretim yılında 131'iken 2002-2003 yılında 212'ye ulaşmıştır. Yönelim alanları da 2002-2003 yılında yüksek lisans ta, sosyal bilimlerle yönelme fazla, doktora ise fen bilimlerine yönelme görülmektedir.
6. K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü K.K.T.C öğrencilerinin 2002-2003 öğretim yılında en büyük çoğunluğun yüksek lisansta, orta öğretim alan öğretmenliğinde olduğu 111 öğrenci sayısı ile birinci sırada 85 öğrenci ile işletme ikinci sırada yer almaktadır. Doktora ise mimarlık ve iletişim çoğunluktadır.

7. T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerine Ocak 2003'ten itibaren aylık, master öğrencilerine 352,000,000 TL.- Doktora öğrencilerine 440,000,000 TL.- burs ödenir. Tıp ihtisasta ise 880,000,000 TL.- (B.K.K ile) burs ödenmektedir. Bir öğretim yılında (2002-2003 öğretim yılında) 756,005,600,000 TL.- devlet katkısı yapıldığı tespit edilmiştir.

8. K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C lisans öğrencilerinin aile gelirin bakılarak ayrıca lisans ortalamasının 3.60 olması şartı konmaktadır. 2002 – 2003 öğretim yılında devlet katkısı ise 24,309,000,000 TL.-

V.2 Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler geliştirilmiştir.

1. T.C ve K.K.T.C’de kimi alanlarda çok sayıda diplomalı işsiz yetiştirilmekte, kimi alanlarda nitelikli, yüksek nitelikli insangücü eksikliği bulunmaktadır. Bunun başlıca nedeni plansızlıktır. Planlı bir eğitim sistemi geliştirilmelidir.
2. Üniversiteler öğrenci seçerken titiz davranmalıdırlar.
3. Bazı bölümlere yığılmanın önlenmesi için ülkemizde (K.K.T.C.) lisans öğrencileri için belirlenen ve uygulanan devletin ihtiyaç sahasına göre verilen kontejan burslarının lisansüstü öğrenim içinde geliştirilmesi. Lisansüstü öğrenim alanı kontejanları belirlenirken Devlet Planlama Örgütü üniversitelerle de işbirliği içerisinde olmalıdır.
4. YDÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsüne bağlı Eğitim-Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim dalı’nın T.C ve K.K.T.C eğitime, eğitimcilerine katkı koyduğu için desteklenmesi gerekmektedir.
5. T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencilerinin lisans diploma derecesine bakılmadan, aile geliri araştırılmadan burs almaktadırlar. K.K.T.C üniversitelerinde öğrenim gören K.K.T.C öğrencileri ise 3.60 lisans derecesi ve aile gelir durumu sosyal hizmetler dairesi tarafından araştırılarak uygunsa burs almaktadırlar. Lisans diploma derecesinin 3.60 olması çok yüksek olduğu için ihtiyaçlı öğrenciler burs olanağından yararlanamazlar. Burs tüzüğü’nün lisans derecesi maddesinin kaldırılması ve aynı zamanda T.C üniversitelerinde öğrenim gören lisansüstü öğrencilerinin tümüne değil, ihtiyaçlı olan öğrencilere burs verilmesi için gereğinin yapılması uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

1. ERTÜRK, S, (1972) **Eğitimde Program Geliştirme**. ANKARA:Yelkentepe Yayınları. No:40
2. KARAKÜTÜK, Kasım, (2002) **Öğretim Üyesi ve Bilim İnsanı Yetiştirme. Lisansüstü Öğretim Planlaması**. ANKARA: Anı Yayıncılık. 2.Baskı
3. KORKUT, Hüseyin. (2002) **Sorgulanan Yüksek Öğretim** ANKARA. Anı Yayıncılık Geliştirilmiş 2.Baskı
4. HATİPOĞLU, Mehmet TAHİR (2001) **YÖKOLOJİ** Selvi Yayın Evi ANKARA 2.Baskı
5. ÖSYM Yüksek Öğrenim İstatistikleri
6. K.K.T.C Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası. (2/1990 ve 34/1994 sayılı Yasalar) 12 (2) Madde Altında Yapılan Tüzük
7. K.K.T.C. M.E.K.B. Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi İstatistikleri
8. DEMİREL, Özcan (2000) **Karşılaştırmalı Eğitim**. ANKARA Pegem Yayıncılık
9. DÖNMEZ, Veysel (2000) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş** Anı Yayıncılık
10. KİTAPÇI, Altan (2000) **Yüksek Öğretim Mevzuatı** Kanunlar Hükmünde Kararname Tüzük, Bakanlar Kurulu Kararları, Yönetmelikler, İSTANBUL. Yayımlı Matbaası 4.Baskı
11. <http://www.milliyet.com.tr/1996/12/11/yazar/güclü.html>

12. ADEM, Mahmut (1997) **Eğitim Planlaması** ANKARA. Şafak Matbaacılık
3.Baskı

13. T.C.Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü. **Cumhuriyetin
75. Yılında Yüksek Öğretim.** ANKARA. 29 Ekim 1998 Milli Eğitim Basımevi
İSTANBUL

14. DAÜ Tanıtım Notları (2003)

15. YDÜ Tanıtım Kitabı (2002-2003)

16. GAÜ Tanıtım Broşürü (2003)

17. UKÜ Tanıtım Dergisi (2003-2004)

18. LAÜ Tanıtım Broşürü (2003)

19. K.K.T.C M.E.K.B. Muhasebe Bölümü 2002-2203 Öğretim Yılı T.C
Üniversitelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Lisansüstü Burs Bordroları

20. ;K.K.T.C. M.E.K.B. Muhasebe Bölümü 2002-2003 Öğretim Yılı DAÜ, YDÜ, ve
LAÜ Öğrenim Gören Yüksek Lisans Öğrenci Bordroları

